

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Методика виховної роботи

робочий зошит

студент _____

факультету

П.І.Б.

Харків
2019

УДК 378.016:37.017(076.5)

М 54

Укладачі :

Єрємкін А. І., д-р пед. наук, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Акімова О. М., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Кузнецова О. В., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Блудова Ю. О., канд. пед. наук, викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Потапова Н. В., канд. пед. наук, викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Отрошко Т. Ф. викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Ільїна О.О., викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Рецензенти:

Беляєв С. Б., канд. пед. наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Жукова О. А., канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

М 54 Методика виховної роботи : робочий зошит / уклад. : А. І. Єрємкін, О. М. Акімова, О. В. Кузнецова, Ю. О. Бладова, Н. В. Потапова, Т. Ф. Отрошко, О. О. Ільїна, – 4-те вид., перероб. і допов. – Харків, 2019. – 72 с.

Робочий зошит розроблено відповідно до робочої програми курсу «Методика виховної роботи». Він містить теоретичний матеріал у вигляді опорних схем лекцій з кожної теми, а також практичні матеріали репродуктивного й творчого характеру для формування умінь і навичок студентів планувати, організовувати, проводити та аналізувати різні форми позакласної виховної роботи.

Для студентів педагогічних закладів вищої освіти.

УДК 378.016:37.017(076.5)

*Затверджено на засіданні науково-методичної ради Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(протокол № 5 від 05.03.2019 р.)*

© ХГПА, 2019
©А. І. Єрємкін
О.М. Акімова
О.В. Кузнецова
Ю.О. Бладова
Н.В. Потапова
Т.Ф. Отрошко
О.О. Ільїна

Зміст

Передмова.....	4
Тема 1. Виховна робота в школі. Методи, прийоми та організаційні форми виховної роботи..	5
Тема 2. Планування виховної роботи.....	8
Тема 3. Методика підготовки та проведення виховної години.....	12
Тема 4. Спостереження і аналіз виховних заходів.....	16
Тема 5. Методика використання наочності.....	19
Тема 6. Робота з технічними засобами навчання та Інтернет ресурсами.....	22
Тема 7. Методика проведення ранкових зустрічей.....	26
Тема 8. Методика проведення бесіди. Робота з художніми творами.....	29
Тема 9. Методика проведення гри.....	33
Тема 10. Методика роботи з LEGO (Лего).....	36
Тема 11. Методика підготовки і проведення конкурсів та вікторин.....	38
Тема 12. Методика проведення екскурсій.....	40
Тема 13. Методика проведення усних журналів і заочних подорожей.....	43
Тема 14. Методика організації КТС.....	46
Тема 15. Методика проведення фізкультхвилинок.....	48
Рекомендована література.....	50
Додаток А. Сценарій свята «До дня захисника України».....	51
Додаток Б. План-конспект виховного заходу (4 клас).....	55
Додаток В. Приклад розповіді для аналізу на виховній годині у початкових класах.....	59
Додаток Г. Приклад вірша для аналізу на виховній годині в початкових класах	60
Додаток Д. Приклад легенди для аналізу на виховній годині в початкових класах	61
Додаток Ж. Ігри різних видів для проведення на виховних годинах у початковій школі.....	62
Додаток З. Літературна вікторина	63
Додаток К. Орієнтовний план виховної роботи у 3 класі на перше півріччя навч. року.....	67

Передмова

Для того, щоб уміти встановлювати вихідні точки зору на ту чи іншу форму виховної роботи, необхідно в ній постійно вправлятися. Точки зору повинні вироблятися, а не надаватися в готовому вигляді.

С.Т. Шацький

Сучасний розвиток суспільства, економіки, освіти викликає необхідність розробки шляхів формування особистості, здатної до самоаналізу та аналізу ситуації соціально-економічного оточення, яка активно бере участь в соціокультурній і перетворювальній діяльності, самостійно й відповідально приймає рішення в постійно мінливих умовах.

Серед основних завдань концепції «Нова українська школа» слід звернути увагу на конструювання стандарту початкової загальної освіти, який покликаний урівноважити знаннєвий компонент змісту освіти з розвитком емоційної сфери дитини.

Невід'ємною складовою частиною навчального процесу у ЗВО є практична підготовка студентів, метою якої є закріплення теоретичних знань, формування професійних умінь і навичок. Значною мірою це залежить від їх педагогічної підготовки з дисципліни «Методика виховної роботи в школі».

Робочий зошит «Методика виховної роботи» укладачі розглядають як збірник допоміжних матеріалів для аудиторної та позааудиторної роботи, що орієнтує студентів на закріплення загальнотеоретичних знань, формування умінь і навичок організації виховної роботи з учнями.

Робочий зошит містить теоретичний блок, що являє собою опорну схему лекції з кожної теми курсу «Методика виховної роботи в школі», а також практичний блок, який включає питання для самоконтролю студентів та завдання для самостійної роботи репродуктивного і творчого характеру. У додатках посібника вміщені сценарії різних форм виховної роботи, уривки з творів художньої літератури, плани-конспекти виховних заходів, орієнтовний план виховної роботи в початкових класах. Ці матеріали, на думку укладачів, мають забезпечити формування умінь і навичок студентів виявляти, характеризувати педагогічні факти, явища і процеси реального шкільного життя; правильно формулювати цілі, розробляти структуру виховних заходів; самостійно планувати й проводити позакласні заняття з використанням різних форм і методів виховної роботи.

Зміст робочого зошита відповідає навчальному плану та робочій програмі курсу «Методика виховної роботи в школі».

Робочий зошит призначається для студентів педагогічних закладів вищої освіти.

**Тема 1. Виховна робота в школі.
Методи, прийоми та організаційні форми виховної роботи**

***Теоретичний блок
Опорна схема лекції***

Поняття	Методика виховної роботи – розділ теорії виховання, який досліджує особливості організації виховного процесу в різних освітньо-виховних установах, дитячих об'єднаннях та організаціях і який розробляє рекомендації по створенню системи виховної роботи в освітньо-виховній установі, а також по підвищенню її ефективності, використанню відповідних методик та технологій у виховному процесі.
	Позакласна виховна робота – різноманітна діяльність учителів, вихователів, що спрямована на виховання учнів і здійснюється в позаурочний час.
	Виховний захід – організована діяльність колективу, спрямована на досягнення певної виховної мети.
	Виховання – цілеспрямований та організований процес формування особистості. Виховання передбачає цілеспрямовану виховну діяльність педагога з метою формування у вихованців відповідних понять, принципів, ціннісних орієнтацій, що забезпечують необхідні умови для їхнього розвитку, підготовки до суспільного життя й трудової діяльності.
	Методи виховання – шляхи і способи діяльності вихователів і вихованців з метою досягнення виховних цілей.
	Прийом виховання – складова частина методу, що забезпечує застосування його в певних умовах.
	Засоби виховання – предмети матеріальної і духовної культури, що використовуються у виховному процесі для вирішення конкретних виховних завдань
	Організаційні форми виховної роботи – це способи організації виховного процесу, композиційна побудова виховного заходу.
	Принципи виховання – керівні положення, що відображають загальні закономірності процесу виховання і визначають вимоги до змісту організації та методів виховного процесу
Завдання позакласної виховної роботи	<ul style="list-style-type: none"> – поширення виховного впливу на учнів у різних напрямках виховання; – розширення кругозору учнів; – формування інтересу до різних галузей науки, техніки, мистецтва, спорту; – виявлення й розвиток індивідуальних творчих здібностей та нахилів; – організація дозвілля школярів, їхнього культурного відпочинку.
Принципи позакласної виховної роботи	<ul style="list-style-type: none"> – добровільний характер участі в ній; – суспільна спрямованість діяльності учнів; – розвиток ініціативності й самодіяльності учнів; – розвиток винахідливості та творчості; – зв'язок з навчальною роботою; – використання ігрових форм, цікавість, емоційність.
Джерела методики виховної роботи	<ul style="list-style-type: none"> – народна педагогіка, – педагогічна спадщина минулого, – державні документи, – передовий педагогічний досвід, – психолого-педагогічні дослідження.
Принципи виховання	<ul style="list-style-type: none"> – цілеспрямованості виховання; – природовідповідності; – систематичності й послідовності виховання; – гуманності; – неперервності виховання; – єдності свідомості й поведінки; – єдності виховання та життєдіяльності; – урахування вікових та індивідуальних особливостей школярів; – демократичності; – поваги до особистості дитини у поєднанні з розумною вимогливістю до неї; – поєднання педагогічного керівництва з ініціативою та самодіяльністю вихованців; – принцип опори на позитивне в людині – виховання в діяльності та спілкуванні; – стимулювання дитини до самовиховання; – цілісний підхід до виховання; – єдності педагогічних вимог школи, сім'ї та громадськості; – народності; – культури відповідності.

5. Наведіть приклади ефективного поєднання індивідуальних форм виховної роботи з масовими та груповими

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть 3 правила, спрямовані на реалізацію одного з принципів виховання (на вибір).

2. Запропонуйте орієнтовну тематику масових свят, які доцільно провести упродовж навчального року в початковій школі

3. Розв'яжіть педагогічну задачу.

У суперечці двох педагогів один стверджував, що у вихованні слід надавати перевагу методу заохочення. Інший говорив те ж саме про метод покарання. Проте обидва погоджувалися з тим, що ці методи слід уміло застосовувати. Який з педагогів, на вашу думку, правий і чому? Що значить «уміло застосовувати» методи заохочення і покарання?

Тема 2. Планування виховної роботи

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Поняття	План виховної роботи - це документ, який визначає змістовні орієнтири діяльності, її порядок, обсяг, часове обмеження виховних заходів	
Завдання планування	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення всебічного гармонійного розвитку особистості школяра; - передбачення та відбір учителем важливих виховних заходів; - відкриття перспективи розвитку дитячого колективу; - об'єднання зусиль учителів, батьків і громадськості для виховання учнів; - забезпечення оптимізації виховного процесу 	
Принципи планування	<ul style="list-style-type: none"> - принцип комплексного підходу; - принцип конкретності планування; - принцип перспективності й послідовності планування; - принцип узгодженості у плануванні. 	
Етапи планування	<ul style="list-style-type: none"> - підготовчий (аналіз попередніх результатів та існуючого досвіду, визначення тривалості плану); - аналітичний (діагностика та узагальнення результатів аналізу); - моделюючий (вибір змісту, методів і засобів виховної роботи, визначення часу, прогнозування); - заключний (вибір структури плану та його оформлення). 	
Вимоги до планування	<ul style="list-style-type: none"> - цілеспрямованість і конкретність освітніх завдань; - різноманітність змісту, форм і методів запланованої роботи; - наступність, систематичність і послідовність запланованих заходів; - перспективність і актуальність запланованих видів роботи; - педагогічне керівництво разом із стимулюванням активності вихованців; - реальність плану, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, рівня їх підготовленості, умов життя; - забезпечення зв'язку позакласної роботи з позашкільною; - узгодженість плану виховної роботи з планом роботи навчального закладу та діяльності дитячих громадських організацій; - врахування традицій класу, школи, району, міста (села), культури і звичаїв населення; - врахування знаменних дат і подій, державних і національних свят; - забезпечення об'єднання зусиль педагогів, школи, сім'ї, громадськості. 	
Напрями виховної роботи з учнями різного віку	Початкова школа	<ul style="list-style-type: none"> - формування здатності пізнавати себе як члена сім'ї, учня, жителя міста чи села; - виховання любові до рідного дому, школи, своєї країни, її природи; до державної мови, побуту, традицій, культурних особливостей українського народу. - виховання доброзичливого і турботливого ставлення до людей - виховання у молодших школярів позитивного ставлення до праці засобами організації різноманітних форм предметно-перетворювальних практичних дій - формування дисциплінованої та культурної поведінки; - засвоєння правил безпеки життя під час виконання трудових завдань, - виховання любові до прекрасного в житті й мистецтві; - прищеплення санітарно-гігієнічних навичок.
	Середня школа	<ul style="list-style-type: none"> - виховання активної позиції громадянина України, толерантності; - використання мистецтва як засобу духовного становлення; - формування розуміння учнями значення правильного вибору професії для особистості та сучасного суспільства; - пропаганда здорового способу життя, запобігання вживанню алкоголю, наркотиків, викорінення шкідливих звичок; - виховання інтелектуальної культури, формування вмінь і навичок культури розумової праці, інтересу до різних наукових цінностей; - формування політичної та правової культури; - розвиток екологічної та економічної культури; - потреба у самовизначенні, оцінці своїх здібностей і можливостей.
	Старша школа	<ul style="list-style-type: none"> - виховання ціннісного ставлення до Батьківщини, її мови, Закону; - визначення пріоритетів прав людини, повага до свободи, демократії, справедливості; - утвердження принципів загальнолюдської моралі; - зростання вимог до відповідальності за дії та вчинки, формування мотивів самовизначення, формування суспільної активності; - забезпечення високої художньо-естетичної культури особистості; - забезпечення умов для її самореалізації; - формування політичної та правової культури; - формування готовності до свідомого професійного самовизначення та морально-психологічна підготовка до майбутньої професійної діяльності.

Практичний блок

Завдання та питання для самоконтролю:

1. Принцип комплексного підходу до планування позакласної виховної роботи передбачає

2. Плануючи виховну роботу в початковій школі, варто врахувати такі визначні державні події, національні свята:

3. Як, на вашу думку, доцільно використовувати ЗМІ у виховній роботі з учнями різного віку?

4. Обґрунтуйте, які методи і засоби, на вашу думку, мають потужний виховний вплив на молодших школярів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Користуючись педагогічною періодичною літературою (журнали «Розкажіть онуку», «Позакласний час», «Виховна робота», «Початкова школа»), створіть добірку тем (10 - 15), які є найбільш актуальними, цікавими та корисними для школярів:
 - молодшого шкільного віку;
 - середнього шкільного віку.

2. Складіть перелік критеріїв, які характеризують високий рівень вихованості молодших школярів і підлітків з різних напрямів виховання.

Молодші школярі:

Підлітки:

3. Запропонуйте тематику виховних годин (тематичні тижні) для 2 класу на одну чверть, що б забезпечувало б реалізацію всіх напрямів виховання

Тема 3. Методика підготовки та проведення виховної години

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Поняття	Виховна година - це форма позакласної виховної роботи, що забезпечує оптимальні умови для продуктивного спілкування класного керівника з учнями з метою формування в них соціальної зрілості.	
Функції	<ul style="list-style-type: none"> - ціннісно-орієнтовна; - освітня; - стимулювально-дієва. 	
Вимоги до виховної години	<ul style="list-style-type: none"> - систематичність проведення виховних годин; - вибір актуальних і цікавих для учнів тем; - поступове ускладнення змісту і форм виховної роботи; - мажорний тон спілкування; - заохочення учнів до вільного висловлювання думок; - розмаїття форм, методів і засобів роботи; - використання форм і методів роботи, що сприяють активізації діяльності школярів; - заохочення учнів до самостійних узагальнень, підбиття підсумків. 	
Структура виховної години	1. Підготовчий етап	Вибір теми, добір основних питань для обговорення. Залучення учнів до обдумування основних питань, читання літературних творів, статей, добору ілюстративних матеріалів. Проведення анкетування.
	2. Зміст виховної години	
	Вступна частина (3-5 хв.)	Організація класу до роботи. Повідомлення теми, завдань заняття; мотивація діяльності школярів.
	Основна частина (15-25 хв.)	Висвітлення сутності теми заняття: проведення бесід, ігор, дискусій тощо.
	Підсумкова частина (3-5 хв.)	Підбиття підсумків та узагальнення з теми заняття; завдання для самостійної роботи над собою, рекомендування певної літератури.
	Заключне слово вчителя (3-5 хв.)	Подяка учням, оцінювання їхньої роботи; мотивування їх подальшої роботи на виховних заняттях.
Схема конспекту виховної години	<ul style="list-style-type: none"> - тема; - мета; - обладнання; - методи і види роботи; - використана література; - перебіг заняття. 	
Схема аналізу виховної години	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тема заняття: <ul style="list-style-type: none"> - її актуальність; - відповідність віковим особливостям дітей; - вірність її визначення. 2. Мета заняття 3. Структура проведення заняття (його частини, внутрішній зв'язок між ними, відповідність мети заняття) 4. Форми, методи, які використовувались під час проведення заняття 5. Оформлення приміщення, використання наочності 6. Активність дітей до і під час проведення заняття 7. Підведення підсумків проведеного заняття 8. Поведінка практиканта під час проведення заняття <ul style="list-style-type: none"> - уміння володіти дитячим колективом, контакт з учнями, дисципліна; - мова практиканта (інтонація, жести, міміка, манера говорити); - зовнішній вигляд практиканта. 9. Загальні висновки <ul style="list-style-type: none"> - ефективність проведення заняття; - досягнення мети; - виховне значення даного заняття. 	

Практичний блок

Завдання та питання для самоконтролю:

1. Назвіть завдання проведення виховних годин

2. Для того, щоб запобігати втомі молодших школярів на виховних годинах, педагогу необхідно

3. Які види і методи роботи можна використовувати на виховних годинах у початковій школі?

4. Чому в деяких випадках підлітки відмовляються брати участь у виховних заходах, навіть ідучи на конфлікт з педагогами?

5. Яким чином можна залучити молодших школярів і підлітків до підготовки й проведення позакласних виховних заходів в якості активних помічників учителя?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте структуру, зміст виховної години (див. додаток Б) з точки зору її відповідності зазначеній у конспекті меті заняття

2. Сформулюйте мету виховної години «Я – маленький громадянин» (3 клас):

3. Складіть розгорнутий план виховної години для учнів 1 класу на тему «Усе починається з мами», орієнтуючись на опорну схему заняття

4. Запропонуйте цікавий спосіб повідомлення теми виховної години й мотивації школярів на занятті «Книга - найбільша скарбниця людства» (4 клас)

Тема 4. Спостереження і аналіз виховних заходів

Теоретичний блок

Опорна схема лекції

Поняття	Аналіз виховного заходу - це загальна оцінка навчально-виховної функції заходу, що характеризує рішення освітнього, виховного та розвиваючого завдань і яка дає оцінку їхньої реалізації.
Основні вимоги до проведення виховного заходу	<ul style="list-style-type: none"> - чітка назва заходу та розуміння його мети; - планування основних етапів заходу та визначення завдань кожного з них; - організація підготовки заходу у відповідності до поставленої мети; - визначення оптимального змісту виховного матеріалу з урахуванням основних принципів організації виховного процесу; - вибір найбільш оптимальних методів і прийомів виховного впливу на учнів на кожному етапі заходу; - чіткість виховного заходу, оптимальність його темпу і ритму; - взаємозв'язок заходу з попередніми та наступними формами позакласної роботи з учнями.
Аналіз виховного заходу (орієнтовна схема)	<p>Дата, клас, час і місце проведення, повна назва заходу, прізвище того, хто його проводив. Мета заходу.</p> <p>Аналіз готовності педагога або колективу виконавців до проведення заходу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мета і завдання виховного заходу; - врахування вихованості учнів при визначенні мети і завдань; - роль класного керівника та учнівського активу у проведенні заходу. <p>Аналіз проведення виховного заходу:</p> <p>1. Організація:</p> <ul style="list-style-type: none"> - готовність дітей до проведення заходу; - оформлення приміщення, обладнання, наочності, ТЗН; - структурна схема заходу; - раціональне використання часу; - участь представників громадськості у заході (за необхідністю). <p>Зміст:</p> <ul style="list-style-type: none"> - актуальність теми, змістовна спрямованість, логічність, послідовність, цілеспрямованість, раціональність у доборі фактів, їх осмислення, глибина висновків; - зв'язок з життям класу, школи, села, міста; - добір питань, що хвилюють школярів. <p>Методика проведення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - врахування вікових особливостей школярів; - можливість відвертого обміну думками, характер діалогу; - стимулювання учнів до дискусії, до вироблення компромісної думки. <p>Психологічна обстановка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поведінка учнів, їх активність, зацікавленість, ставлення до заходу; - поведінка вчителя, його тон, ставлення до учнів, педагогічний такт, повага до самостійності думок, пропозицій, рішень учасників. <p>Висновки та пропозиції.</p> <p>У висновках та пропозиціях слід урахувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повноту підбору матеріалу для заходу, його науковий рівень, зв'язок із життям; - доступність матеріалу рівню підготовки учнів, врахування їх вікових та індивідуальних особливостей; - відповідність змісту заходу його меті; - місце даного заходу в системі виховної роботи; - форми та методи, використані при проведенні заходу; - активність учасників у підготовці та проведенні заходу, їх спрямованість та зацікавленість, дисципліна та вихованість; - залучення до підготовки та участі у заході батьків, громадських організацій, органів учнівського самоврядування (за необхідністю); - підготовленість до проведення заходу, своєчасність початку, оформлення приміщення, форма учнів, відповідність вимогам шкільної гігієни та правилам техніки безпеки, чіткість, злагодженість проведення, час та раціональність його використання; - організаторські здібності та педагогічний такт організаторів заходу; - доцільність вибраної форми проведення.
Орієнтовна схема самоаналізу виховного заходу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Самоаналіз педагогічного обґрунтування виховного заходу, доцільність його проведення та обраної форми. 2. Визначення місця виховного заходу в системі навчально-виховної роботи класу, його зв'язку із освітньо-виховною діяльністю. 3. Аналіз ступеня досягнення мети заходу. 4. Характеристика учасників заходу, охоплення їх активною діяльністю під час складання плану, підготовки та проведення заходу. 5. Аналіз результативності виховного заходу, його пізнавальної та виховної цінності. 6. Аналіз психологічного стану учнів під час підготовки та проведення заходу. 7. Визначення позитивних сторін і недоліків у проведенні виховного заходу. 8. Висновки.

Зразок оформлення спостереження виховного заняття	Спостереження виховного заняття проведеного в класі _____ школи _____, проведеного _____ (прізвище, ім'я, по батькові)	
	Тема заняття: _____	
	Мета заняття: _____	
	Перебіг заняття	Особистісні спостереження, аналіз
		досягнення зауваження та побажання

Практичний блок
Завдання для самоконтролю

1. Поясніть суть основних вимог до проведення виховного заходу (декілька на вибір).

2. Для чого потрібно здійснювати аналіз проведеного виховного заходу? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання для самостійної роботи:

1. Запропонуйте свої власні критерії для самоаналізу виховного заходу.

2. Продивіться відео виховного заходу. Зробіть розгорнутий аналіз переглянутого виховного заходу, використовуючи дану схему (відео додається).

Аналіз виховного заходу

Дата _____ Клас _____

Хто проводить (класний керівник, учитель) _____

Тема заходу _____

Мета проведення _____

Мета відвідування заходу _____

№ п/п	Етапи	Критерії діяльності	Оцінювання діяльності			Зауваження, рекомендації
			Так	Частково	Ні	
I.1.	Загальні відомості:	Вид діяльності: входить в систему.				
2.		Психологічне обґрунтування вибору даного виду виховного заходу і змісту діяльності учасників виховного заходу: - відповідність заходу загальним виховним задачам; - віковим особливостям учнів.				
II.1.	Підготовка заходу	Методика підготовки заходу: планування, розробка.				
2.		Залучення учнів до підготовки.				
3.		Розуміння необхідності і значущості заходу.				
4.		Наявність плану виховного заходу.				
III. 1.	Хід заходу	Раціональність, логічність структури.				
2.		Змістовність та організованість проходження заходу.				
3.		Вплив на інтелектуальну й емоційно-моральну сферу учнів. Їх розумова діяльність.				
4.		Творчий характер роботи вчителя, учнів.				
5.		Вплив заходу на формування суспільної і громадянської думки.				
6.		Активність учнів у проведенні заходу.				
7.		Ефективність і доцільність використання наочності та ТЗН.				
8.		Участь та вплив виховного заходу на учнів з дивіантною поведінкою.				
9.		Роль і місце вчителя (класного керівника) на даному заході: - володіння методикою проведення виховного заходу; - врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів; - врахування рівня розвитку класного колективу; - взаємостосунки вчителя і учнів.				
10.		Відповідність заходу до плану роботи класного керівника (вчителя).				
IV	Загальна оцінка виховного заходу	Результативність заходу. Чи досягнуті очікувані результати виховного заходу.				

Висновки (досягнення мети заходу, реалізація пізнавальних, розвивальних, виховних можливостей заходу)

Рекомендації

Тема 5. Методика використання наочності

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Визначення суті принципу наочності	Принцип наочності обґрунтований у XVII ст. Я.-А. Коменським у праці «Велика дидактика», який сформулював «золоте правило» дидактики: «...все, що тільки можна, подавати для сприймання відчуттями, а саме: видиме — для сприймання зором, чутне — слухом, запахи — нюхом, смакове — смаком, доступне дотику — через дотик. Якщо якісь предмети одразу можна сприймати кількома відчуттями, нехай вони одразу охоплюються кількома відчуттями...»
Цілі використання засобів наочності	Визначаються конкретними завданнями на кожному етапі виховного заходу 1) Етап повідомлення теми і мети виховного заходу: - для створення проблемної ситуації щодо всього змісту теми заняття; - для визначення теми і мети заняття; - для створення образів і уявлень про тему заняття; - для загальної мотивації, зацікавлення темою виховного заходу. 2) Основна частина: - ілюстрування художніх творів; - ілюстрування бесіди, розповіді вчителя; - використання технічних засобів для розкриття мети виховного заходу.
Етапи сприймання наочності учнями	<ul style="list-style-type: none"> • Перший - зображені об'єкти постають невиразно, виступають як декорації виховного заходу; • другий - увага учнів концентрується на об'єкті, сприймання стає чіткішим, залишаючись ще узагальненим; • третій - сприймання об'єктів диференційоване. <p>На всіх трьох етапах учитель повинен поєднувати наочність із поясненням, для досягнення мети її використання.</p>
Види наочності	<ul style="list-style-type: none"> • натуральна — рослини, тварини, знаряддя і продукти праці, мінерали, хімічні речовини тощо; • зображувальна — навчальні картини, репродукції художніх полотен, макети, муляжі тощо.; • схематична — географічні, історичні карти, схеми, діаграми, графіки, малюнки тощо.
Засоби наочності	<ul style="list-style-type: none"> - натуральні засоби наочності (гербарії, колекції об'єктів живої і неживої природи); - образотворчі засоби наочності (муляжі, репродукції картин, ілюстрації, навчальні таблиці); - аудіовізуальні засоби наочності (навчальні мультфільми, телепередачі, аудіо записи, відеофільми); - моделі.
Педагогічні вимоги до наочності	<ul style="list-style-type: none"> - має відповідати меті виховної години; - має бути гарно видна навіть за останньою партою; - якщо демонструється наочність у руках учителя, то вчитель повинен рухатись повільно між рядами, загострюючи увагу на необхідних елементах наочності; - при показі користуватись вказівкою, стояти праворуч від наочності, щоб не заважати учням першого ряду; - якщо розмір ілюстрації невеликий, вона повинна бути охайно наклеєна на білий аркуш формату А4; - має бути охайною, естетично оформленою, мати чітке зображення; - наочність повинна бути розміщена посередині дошки, - обов'язково робота з наочністю супроводжується словесними методами роботи (розповідь, монолог, бесіда тощо); - якщо наочність є недостатньо великою для розміщення на дошці, зробити її роздатковим матеріалом на кожному парту; - повинна відповідати віковим особливостям учнів; - не представляти заздалегідь всі наочні засоби, учні повинні у потрібний момент зосередитися лише на необхідному об'єкті, решта мають бути закриті; - наочність не має містити нічого зайвого; - не перевантажувати виховний захід наочністю.

Тема 6. Робота з технічними засобами навчання та Інтернет ресурсами.

Теоретичний блок Опорна схема лекції

<p>Поняття</p>	<p>Технічні засоби навчання (ТЗН) – комплекс світлотехнічних і звукових навчальних посібників та апаратури, для активізації процесу навчання, які також називають аудіовізуальними засобами, які забезпечують образне сприйняття досліджуваного матеріалу, його наочну конкретизацію у формі найбільш доступною для сприйняття та запам'ятовування.</p> <p>Сучасне обладнання - це широкий спектр технічних засобів навчання. Окрім комп'ютерів, які дають можливість змоделювати багато процесів і тим самим дозволяє на практиці реалізувати знання учнів, це: цифрові проектори - для відображення комп'ютерної інформації та відео; проекційні екрани - різноманітних моделей; проектори; слайд-проектори; копії-дошки - для тиражування записаного на дошці; інтерактивні дошки - можливість прямо на дошці змінювати демонстраційні електронні матеріали; документ-камери - настільні відеокамери для демонстрації об'єктів і слайдів за допомогою цифрового проектора; відеоконференційні системи - для ефективного спілкування на відстані; маркерні та текстильні дошки; проекційні столики і т.д.</p> <p>Інтернет ресурс - розміщена на сайтах Інтернет (серверах) текстова, графічна і мультимедіа інформація, яка може бути доставлена на комп'ютер користувача за його запитом у формі файлів або наборів файлів (зокрема архівів) різних форматів (HTML, DOC, PDF, TXT і ін.). Використання (читання, перегляд) цієї інформації вимагає наявності відповідних програмних засобів (браузерів) на комп'ютері користувача. На сервері інформація може зберігатися статично (у файлах) або формуватися динамічно залежно від запиту користувача (з бази даних). До Інтернет-ресурсів також відносяться розміщені на серверах виконувані програми (дистрибутиви), які можуть по запиті користувача передаватися на його комп'ютер для подальшого використання.</p>
<p>Класифікація ТЗН за призначенням</p>	<ul style="list-style-type: none"> - передачі інформації (діа-, спі-, графо-, кіно-, мультимедіапроектори, магнітофони, відеомагнітофони, програвачі, диктофони, аудіо-техніка, радіо, телевізори, сучасна комп'ютерна техніка та демонстраційно-моделювальне програмне забезпечення); - контролю (старі модифікації пристроїв типу АМК-2, сучасна комп'ютерна техніка та контролювальне програмне забезпечення); - навчання та самонавчання (комп'ютерні навчальні програми – лінійні, розгалужені, комбіновані); - допоміжні (дошки – традиційні класні, презентаційні, електронні; панелі – рідинно-кристалічні, плазмові; модеми, сканери, принтери, відсокамери, фотоапарати, лазерні указки тощо); - комбіновані, або універсальні (аудиторій технічні комплекси); - за принципом будови та дії – механічні, електромеханічні, оптичні, звукотехнічні, електронні й комбіновані; - за характером впливу на органи чуттів – візуальні, аудіо- та аудіовізуальні; - за характером подачі інформації – екранні, звукові та екранно-звукові.
<p>Освітній аспект використання ТЗН</p>	<ul style="list-style-type: none"> - є джерелом інформації; - раціоналізують форми подання матеріалу; - підвищують ступінь наочності; - конкретизують поняття, явища та події; - організують і спрямовують сприйняття; - задовольняють запити учнів за різними напрямками та інтересам; - підвищують рівень доступності матеріалу; - посилюють інтерес учнів до теми заняття; - є засобом повторення, узагальнення, систематизації знань; - активізують пізнавальну діяльність учнів; - сприяють свідомому засвоєнню матеріалу, розвитку мислення, уяви, спостережливості.
<p>Етапи роботи з ТЗН</p>	<ul style="list-style-type: none"> - постановки перед учнями конкретних завдань або питання на усвідомлення матеріалу; - проведення бесіди з метою актуалізації знань учнів, необхідних для усвідомлення матеріалу; - перегляд матеріалу; - застосування поетапного методу подачі та пояснення матеріалу за допомогою фрагментарного демонстрування із застосуванням штучного прийому зупинки окремих кадрів (прийом "стоп-кадр") на 1-3 хвилини у разі потреби; - підведення підсумку виду роботи.
<p>Дидактичні можливості інтернет ресурсів</p>	<ul style="list-style-type: none"> - публікація навчально-методичної інформації в медійному вигляді; - спілкування між суб'єктами й об'єктами навчального процесу в інтернеті; - дистанційний доступ до інформаційних ресурсів, віддалених бібліотечних каталогів і файлів електронних бібліотек, до файлів користувачів, до баз даних і знань; - дистанційне використання віддалених обчислювальних ресурсів і дистанційних лабораторних практикумів.

Практичний блок

Завдання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте необхідність використання ТЗН (на вибір) під час виховного заходу

2. Наведіть приклади видів роботи у ході виховного заходу, в яких педагогу необхідно використати певний технічний засіб навчання (на вибір)

3. Прочитайте наступний вислів. Поміркуйте над ним та обґрунтуйте відповідь «за» та «проти».

Необхідно чергувати обов'язкове використання засобів ТЗН з різними традиційними методами та видами роботи у ході виховного заходу.

Я погоджуюсь з думкою, тому що _____

Я не погоджуюсь з думкою, тому що _____

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть 3 правила, спрямовані на реалізацію користуванням інформації з інтернет ресурсів:

1) _____

2) _____

3) _____

2. Визначте та обґрунтуйте необхідні навички майбутнього вчителя для успішної підготовки виховного заходу за допомогою Інтернет ресурсів:

3. Складіть фрагмент етапу повідомлення теми і мети заняття з використанням засобів ТЗН (на вибір) на тему: «Україна – це моя країна» для учнів 4-их класів.

4. Визначте мету Інтернет ресурсу відповідно до поданої точки доступу.

№	Назва Інтернет ресурсу	Мета Інтернет ресурсу
1	Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
2	Osvita.ua. Видавництво «Плеяди» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/technology/	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
3	Українська педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukped.com/	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
4	Фестиваль педагогических идей «Открытый урок» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://festival.1september.ru/	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
5	Освіта і наука [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://firstedu.com.ua/	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Тема 7. Ранкові зустрічі

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Поняття	Ранкове коло – це щоденна практика, під час якої вчитель із учнями об'єднуються в коло та виконують ряд пізнавальних різнопланових діяльностей. Вони допомагають налаштуватися на навчання й формують відповідальну турботливу класну спільноту.	
Цілі ранкових зустрічей	<ul style="list-style-type: none"> - сформувати єдину спільноту; - стимулювати обмін думками, уважне слухання співрозмовника, залучення та участь у спільній діяльності; - за допомогою щоденних ритуалів і стандартних заходів сформувати у дітей необхідні навички, щоб стати відповідальним членом громади (класної, шкільної). 	
Якості, що відображають суть ранкової зустрічі	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток соціальних та навчальних навичок, поєднуючи соціальний, емоційний та інтелектуальний розвиток кожного учня; - відчуття емоційної безпеки, що потрібна для того, щоб ділитись важливими ідеями та досвідом; - піклування один про одного; - розвиток готовності допомагати друзям, доброти, емпатії та інклюзії; - формування звички піклуватися про інших; - створення живої, відкритої і дружньої атмосфери на весь день; - сприяння виробленню правил; - переконання дітей у тому, що участь кожного з них у спільній роботі має велике значення; - розвиток важливих академічних навичок: слухання співрозмовника, мовлення, узагальнення отриманої інформації, прийняття рішень, читання, письмо, правопис та математика. 	
Основні компоненти ранкової зустрічі	Вітання (Привітання)	<ul style="list-style-type: none"> - учні разом із вчителем (асистентом учителя, якщо він є) розміщуються в колі; - діти вітаються. Це забезпечує розуміння, що вони є важливими членами групи; - усі звертаються один до одного на ім'я, що допомагає створити атмосферу дружби та приналежності до групи. Вітання створює спокійний і розважливий настрій для наступного елемента зустрічі.
	Групове заняття	<ul style="list-style-type: none"> - розпочинається після спокійного обмірковування інформації; - у класі створюється відчуття єдності, радості через виконання пісень, участі в іграх, коротких і швидких заняттях; - ігри та заняття, позбавлені елементів суперництва, кооперативні за суттю, враховують індивідуальний рівень розвитку певних навичок дітей; - групові заняття, здебільшого, пов'язані з навчальною програмою чи темою, яка в цей час вивчається в класі.
	Обмін інформацією / Крісло автора	<ul style="list-style-type: none"> - учні висловлюють свої думки, обмінюються ідеями та пропонують важливі для них теми для обговорення; - діти мають змогу дізнатися щось один про одного; - обмін інформацією допомагає розвивати навички, які дають змогу навчатися впевнено говорити й слухати; - кожна дитина може поставити запитання чи прокоментувати; - учень, який повідомляє інформацію, відповідає на запитання та коментарі товаришів.
	Щоденні новини / Новини класу	<p>Це коментування письмового оголошення, яке щодня вивішується на відповідному стенді чи дошці.</p> <ul style="list-style-type: none"> - налаштовує учнів на те, що має вивчатися цього дня; - дає можливість обміркувати події та навчання попередніх днів; - допомагають дітям тренувати навчальні навички, що сприяють розвиткові математичних та мовленнєвих навичок. - можуть містити різноманітні завдання (заповнення календаря, перегляд розкладу виконання робіт, створення графіка погоди), що активізує початок індивідуальної роботи або діяльність у центрах активності.

Практичний блок

Завдання для самоконтролю:

1. Визначте значення ранкової зустрічі в школі

2. Ранкова зустріч сприяє розвитку

3. Позитивний настрій у класі створюється за рахунок

4. Сформулюйте мету та основні завдання основних компонентів ранкових зустрічей
Привітання

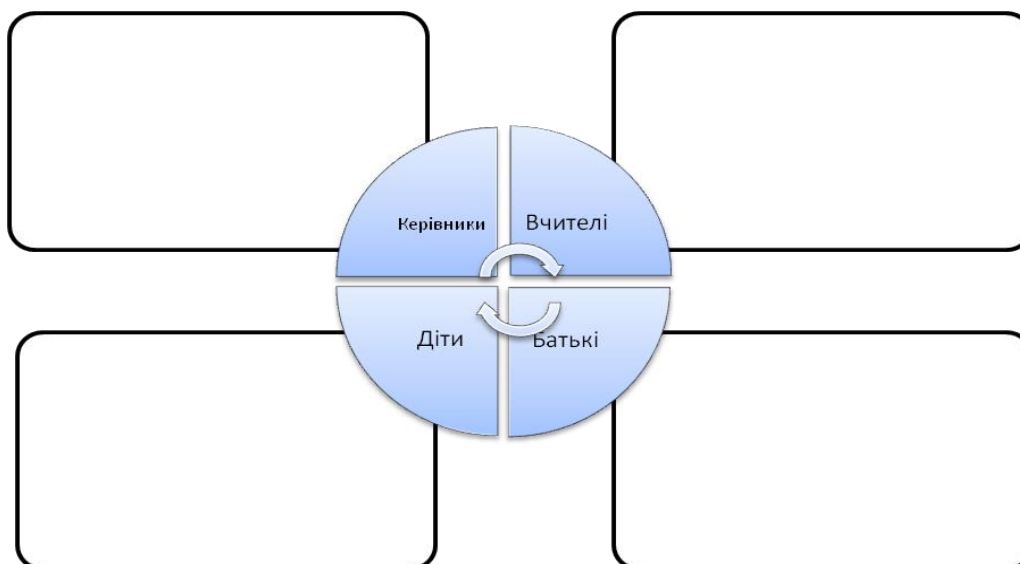
Групове заняття _____

Обмін інформацією _____

Щоденні новини _____

4. Заповніть схему.

Відповідальність учасників щодо організації ранкових зустрічей

Завдання для самостійної роботи:

1. Розробіть запрошення дітей на ранкову зустріч

- Перехід до зустрічі _____

- Збори дитячої спільноти _____

- Вимоги до поведінки _____

3. Запропонуйте варіанти привітань під час ранкових зустрічей:

а)

б)

в)

4. Запропонуйте варіанти ігор під час групових занять

- _____

- _____

- _____

Тема 8. Методика проведення бесіди. Робота з художніми творами

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Поняття	Бесіда – це метод виховання, що передбачає цілеспрямовану організацію обміну думками.	
Види бесіди	За формою проведення	<ul style="list-style-type: none"> - фронтальна; - індивідуальна;
	За плануванням	<ul style="list-style-type: none"> - запланована; - непередбачувана.
Вимоги до організації	<p><i>Фронтальної бесіди:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вибір актуальної теми; - чіткість постановки мети; - урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів; - моделювання можливих результатів відповідей; - унаочнення бесіди; - використання для повідомлення інформації у формі монологу не більше 40% часу бесіди; - наявність в учнів певного обсягу інформації та власного досвіду з теми бесіди; - включення проблемних ситуацій в перебіг бесіди; - конкретизація основних питань; - продумування оптимальних прийомів підведення підсумку. 	<p><i>Індивідуальної бесіди:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення тривалості бесіди, місця і часу її проведення; - чіткість постановки мети; - створення атмосфери взаємної довіри; - виявлення уваги та поваги до думок співбесідника; - спрямування бесіди в потрібне русло; - надання можливості учню вільно висловлювати свої думки; - стриманість, терплячість педагога; - закінчення бесіди після досягнення мети; - аналіз перебігу та результатів бесіди.
Етапи фронтальної бесіди	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до теми бесіди. 2. Подача матеріалу для обговорення (додатковий етап). 3. Діалог з дітьми. 4. Підведення підсумків. 	
Жанри художньої літератури, що вивчаються в початковій школі	<ul style="list-style-type: none"> - оповідання - повість - казка - байка - вірш - легенда - малі фольклорні жанри (прислів'я, приказки, скоромовки) - науково-популярні статті 	
Види роботи з художніми творами	<ul style="list-style-type: none"> - бесіда за змістом твору; - інсценізація або драматизація твору; - вправління (написання листівки, надання порад тощо); - складання твору за малюнками; - аналіз або доповнення твору з елементами рольової гри; - написання власного твору дітьми за аналогією; - уявне малювання (зовнішність героя, пейзаж, кінцівка твору тощо); - аналіз художніх засобів твору; - створення колажу за мотивами казки або вірша; - створення власного збірника творів, бібліографії. 	

Практичний блок

Завдання для самоконтролю:

1. Бесіда є потужним засобом впливу на учнів, тому що

2. Вибір теми й мети бесіди залежить від наступних факторів:

3. На етапі подачі матеріалу для обговорення можна запропонувати наступні першоджерела:

4. Наведіть приклади ситуацій, в яких педагогу необхідно змодельовати та імпровізовано провести індивідуальну виховну бесіду

5. Художня література є ефективним засобом виховання молодших школярів, тому що

6. Розкрийте значення кімнати казки, яку організував В.О.Сухомлинський у своїй школі

Завдання для самостійної роботи:

1. Розробіть бесіду з учнями 3 класу для аналізу одного з прислів'їв (на вибір):
 - Дружба - мов дзеркало: розіб'єш – не склеїш.
 - Правда світліша за сонце.
 - На дерево дивись, як родить, а на чоловіка – як робить.

Тема 9. Методика проведення гри

Теоретичний блок *Опорна схема лекції*

Поняття	Гра – вид діяльності людини, що спрямований на формування способів дій та досвіду взаємодії з навколишнім світом.	
Ознаки гри як засобу всебічного розвитку дитини	<u>Універсальні ознаки:</u> - є активною формою пізнання навколишньої дійсності; - є важливою складовою свідомої й цілеспрямованої діяльності; - є засобом фізичного, розумового, морального, естетичного виховання дитини.	<u>Специфічні ознаки:</u> - здійснюється за особистою ініціативою дитини; - сприяє реалізації творчих здібностей дитини; - передбачає емоційну насиченість.
Компоненти ігрової діяльності	- спонукальний (мотиви, інтереси, прагнення, що визначають бажання дитини брати участь у грі); - орієнтувальний (вибір засобів і способів ігрової діяльності); - виконавчий (дії, що дають можливість реалізувати ігрову мету); - контрольно-оцінний (корекція й стимулювання активності ігрової діяльності).	
Класифіція ігор	За метою і формою	Навчальні, розважальні, рухливі, ігри-забави, ігри-заняття, хороводні, народні, ігри з правилами, ігри-змагання
	За змістом	Сюжетно-рольові, ігри-драматизації, ігри за літературними сюжетами, режисерські, мовленнєві, театралізовані, спортивні, дидактичні
	За використанням дидактичного матеріалу	Ігри на наочній основі (ігри з предметами, іграшками, картинками, музичними інструментами, лото, доміно, настільно-друковані ігри тощо), словесні ігри
	За способом організації	Колективні, групові, індивідуальні, парні, ініціативні, самостійні, стимульовані, творчі
Етапи гри	1. Підготовчий (передбачення моделі гри педагогом у власному уявленні: виховні завдання, сценарій, варіанти охоплення всіх дітей грою). 2. Розподіл ролей, ознайомлення з правилами гри, інструктаж. 3. Власне гра. 4. Завершення та підсумки гри.	
Вимоги до підготовки і проведення гри	- відповідність віковим особливостям дітей; - урахування індивідуальних особливостей та бажань дітей; - побудова гри за схемою «піраміди»; - збереження стійкого інтересу в дітей до гри (елементи змагання, заохочення, вимога, введення романтичних ситуацій тощо); - оптимальна тривалість гри.	

Практичний блок

Завдання для самоконтролю:

1. Розкрийте значення гри для розвитку особистості дитини

2. Наведіть приклади універсальних та специфічних ознак гри як засобу всебічного розвитку дитини

Тема 7. Методика роботи з LEGO (лего)

Теоретичний блок *Опорна схема лекції*

Поняття	LEGO – одна з найвідоміших і поширених нині педагогічних систем, широко використовує моделі реального світу і предметно-ігрову середу навчання і розвитку дитини.
Напрями технології:	<ul style="list-style-type: none">- дитина користується тільки виразними засобами (інтонацією) без міміки і пантоміміки;- атмосфера майбутнього інсценування або відтворення завдань породжує в учасників потужні стимули, викликає у них сильні відчуття, пов'язані з детальним обмірковуванням образів героїв, яких їм треба змодельювати, озвучити (зіграти);- завдяки LEGO на заняттях створюється атмосфера, в якій діти відчують себе господарями, творцями;- саме конструювання перетворює персонаж з абстракції в реальність і дає можливість дитині уявити собі героя як живого;- активізується словниковий запас дитини, розвивається творчість дітей, формуються навички діалогічного мовлення;- на етапі роботи з конструювання моделей діти вчаться працювати у групі з 2-4 чол, дає позитивні результати: вони вчаться спілкуватися, бути терпимими один до одного і до невдач товариша, частіше приходять на допомогу один одному;- у процесі конструювання та інсценізації діти переживають події ще раз; створюється атмосфера змагання.
Етапи використання конструктору:	<ul style="list-style-type: none">• постановка завдання, для вирішення якого необхідно використовувати інформаційні технології та інші шляхи демонстрації необхідної інформації;• планування діяльності спрямованої на покрокову реалізацію проекту;• планування термінів реалізації проекту;• ознайомлення з наявною інформацією в різних джерелах, підбір матеріалу;• осмислення та структурування інформації;• виготовлення та оформлення виробу;• вибір форми презентації;• підготовка презентації;• презентація;• самооцінка і самоаналіз.

Практичний блок

Питання для самоконтролю:

1. З якою метою використовується конструктор LEGO на заняттях?

2. Який вплив має конструктор LEGO на розвиток дитини?

3. Виконайте тестові завдання

1. LEGO завітало до нас з:

- а) Німеччина;
- б) Франція;
- в) Данія;
- г) Фінляндія.

2. Столиця LEGO для дітей:
 - а) Копенгаген;
 - б) Біллунд;
 - в) Вайле;
 - г) Тернопіль.
3. В якому році була заснована компанія LEGO?
 - а) 1975;
 - б) 1947;
 - в) 1932;
 - г) 2000.
4. LEGO перекладається як?
 - а) Весела цеглинка;
 - б) Грай добре;
 - в) Яскрава іграшка.
5. Місія фонду LEGO?
 - а) надихати та розвивати творців майбутнього;
 - б) заповнити ігровий простір.
6. Основні цінності компанії LEGO:
 - а) креативність;
 - б) якість;
 - в) піклування;
 - г) радість;
 - д) навчання;
 - є) уява.

Завдання для самостійної роботи:

1. Запропонуйте варіанти гри з LEGO:

а) _____

б) _____

в) _____

Тема 10. Методика підготовки і проведення конкурсів та вікторин

Теоретичний блок *Опорна схема лекції*

Поняття	Конкурси - це змагання на краще виконання завдання. Вікторини - це різновид конкурсу, спрямований на закріплення теоретичних питань.
Мета проведення конкурсів	- виявлення й розвиток нахилів, здібностей, інтересів школярів; - розвиток мислення, пам'яті учнів; - розвиток умінь та навичок колективної діяльності, ініціативності й самостійності дітей.
Види конкурсів	1. Питання ставляться і завдання виконуються під час самого конкурсу. Учасники змагань ознайомлені лише з темою конкурсу чи вікторини. 2. Запитання й завдання до конкурсів та вікторин оголошуються заздалегідь, проводяться консультації, добирається література. Конкурсні завдання виконуються до визначеного терміну і подаються для перевірки журі.
Етапи проведення конкурсу, вікторини	1. Переднє слово організатора. 2. Розподіл учнів на команди. 3. Ознайомлення учасників з умовами і правилами вікторини. 4. Проведення вікторини. 5. Підбиття підсумків (визначення переможців, нагородження учасників і переможців).

Практичний блок

Завдання для самоконтролю:

1. Виховне значення конкурсів і вікторин полягає в наступному:

2. Вікторини та конкурси організують і проводять за наступною схемою:

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте сценарій вікторини з точки зору правильності її побудови (див. додаток 3)

Тема 11. Методика проведення екскурсій

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Поняття	Екскурсія – форма організації виховного процесу, спрямована на вивчення учнями при керівній ролі педагога певних явищ, процесів, предметів шляхом безпосереднього їх сприймання.	
Класифікація екскурсій	За змістом	– оглядові, – тематичні (історичні, природничі, літературні, виробничі, естетичні).
	За складом	– для дорослих і для дітей, – для міських жителів і туристів, – для жителів міста і села.
	За місцем проведення	– міські; – у природу; – виробничі; – музейні.
	За способом пересування	– пішохідні; – транспортні.
	За тривалістю	– короткотермінові; – тривалі.
Ознаки екскурсії	<ul style="list-style-type: none"> – довготривалість – від 1 години до 1 доби; – наявність екскурсійної групи; – наявність екскурсовода; – показ екскурсійних об'єктів; – пересування за раніше складеним маршрутом; – цілеспрямованість показу об'єктів, наявність визначеної мети. 	
Завдання проведення екскурсій	<ul style="list-style-type: none"> – збагачувати знання учнів; – установлювати зв'язки теорії з практикою; – розвивати спостережливість учнів; – розвивати естетичні смаки; – розвивати пізнавальні інтереси; – формувати науковий світогляд; – сприяти професійній орієнтації вихованців. 	
Функції екскурсії	<ul style="list-style-type: none"> – інформаційна; – організаційна; – пізнавальна (навчальна); – виховна; – розвивальна. 	
Етапи проведення екскурсії	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовчий етап (вибір об'єктів екскурсії, визначення її теми і завдань, вивчення матеріалу з обраної теми, відвідування об'єктів екскурсії, складання завдань для учнів, маршруту екскурсії, методичної розробки екскурсії, проведення вступної бесіди). 2. Проведення екскурсії (ознайомлення учнів з порядком проведення екскурсії, подання екскурсійного матеріалу). 3. Заключний етап (закріплення результатів екскурсії через підсумкову бесіду, написання творів, створення проєктів, виготовлення фотоальбомів, організація виставок за темою екскурсії). 	

Практичний блок

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає виховне значення екскурсії?

Тема 12. Методика проведення усних журналів та заочних подорожей

Теоретичний блок Опорна схема лекції

Заочна подорож

Поняття	Заочна подорож - це комплексна творча гра, тобто комплекс взаємопов'язаних ігор, що підпорядковуються одній темі.
Функції заочної подорожі	<ul style="list-style-type: none"> - освітня функція - виховна функція - розвивальна функція
Завдання заочної подорожі	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток і збагачення світогляду школярів; - пробудження у школярів допитливості, інтересу до певної події, явища; - розвиток творчих здібностей дітей, мислення, уяви, пам'яті; - формування пізнавальної активності, самостійності учнів; - виховання моральних якостей особистості (товариські якості, відповідальність, взаємодопомога тощо).
Вимоги до організації та проведення заочної подорожі	<ul style="list-style-type: none"> - чітке формулювання виховної мети та підпорядкування їй змісту діяльності на всіх етапах проведення гри; - розробка умовного маршруту і складання карти гри-подорожі; - попередній добір і виготовлення необхідних атрибутів (ігрового реквізиту, маршрутних листків, художньо-ілюстративного матеріалу тощо); - варіативне використання різноманітних форм виховної роботи (бесід, конкурсів, ігор, театралізованих дійств, свят тощо) задля досягнення мети заочної подорожі; - узгодження складності завдань та часового регламенту з віковими можливостями учнів; - залучення до підготовки і проведення заочної подорожі всіх учнів класу.
Етапи організації та проведення заочної подорожі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовчий етап; 2. Визначення завдань, розподіл ролей; 3. Виготовлення наочного матеріалу, підготовка повідомлень; 4. Проведення заочної подорожі; 5. Завершальний етап.

Усний журнал

Визначення	Усний журнал – це форма виховної роботи, призначена для висвітлення оперативної інформації про події внутрішнього і міжнародного життя, про новини науки і культури, спорту і мистецтва.
Види усних журналів	<ul style="list-style-type: none"> - оглядові (зміст журналу охоплює питання з різних галузей знань: “Ерудит”, “Вікно у світ”, “Хочу все знати” тощо); - тематичні (розкривають одне питання чи проблему з конкретних галузей знань – літературні, музичні, спортивні тощо).
Структура усного журналу	<p style="text-align: center;"><u>Усний журнал має кілька сторінок:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - перша сторінка – вступна – покликана підготувати школярів до сприймання журналу; - зміст наступних сторінок розкриває тему усного журналу в залежності від мети, змісту, віку та інтересів учнів; - остання сторінка призначена для підведення підсумку проблеми, що розглядалася на сторінках усного журналу.
Методика організації та проведення усного журналу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення теми номера. 2. Призначення виконавців – редакційна колегія з 5- 7 осіб (до її складу входять: відповідальний редактор, художній та музичний редактор, редактор кожної сторінки). 3. Редакційна колегія уточнює назву журналу, визначає емблему, девіз. 4. Розмір усного журналу різний, але обов'язково такий, щоб його могли бачити всі присутні, щоб на його сторінках розмістилися фотографії, малюнки, текст до них тощо. 5. Відкриває і веде усний журнал ведучий. Він готує передне слово до всіх сторінок і заключне слово в кінці журналу.
Приклад структури усного журналу	<p><u>Тема:</u> У світі спорту.</p> <p style="text-align: right;"><u>Сторінки:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завітаймо до планети спорту. 2. У країні спортивних ігор. 3. Ми на них рівняємось. 4. Чемпіони серед нас. 5. Олімпійські ігри вітають вас! 6. Гімн спорту.

Практичний блок

Питання та завдання для самоконтролю:

1. Чому заочну подорож називають комплексною грою?

2. У чому полягає відмінність між усним журналом і заочною подорожжю?

3. Поясніть вимогу до організації та проведення заочної подорожі: варіативне використання різноманітних форм виховної роботи задля досягнення загальної мети

4. У чому полягає відмінність між оглядовими і тематичними усними журналами?

Тема 13. Методика організації колективних творчих справ (КТС)

Теоретичний блок *Опорна схема лекції*

Поняття	Колективна творча справа – це така форма організації спільної діяльності дітей і дорослих, при якій всі члени колективу беруть участь у плануванні, підготовці, проведенні та аналізі будь-якої суспільно важливої справи.
Ознаки КТС	<ul style="list-style-type: none">- спрямованість справи на соціально значущі цілі;- єдина діяльність;- атмосфера відповідальності, взаємодопомоги, загальної турботи;- дисципліна та самодисципліна;- чергування творчих доручень;- поділ колективу на міні-колективи (творчі групи);- різноманітність діяльності
Види КТС	<ul style="list-style-type: none">- організаційні;- суспільні;- пізнавальні;- трудові;- художньо-естетичні;- спортивно-оздоровчі.
Етапи реалізації КТС	<ul style="list-style-type: none">- попередня робота вихователя;- колективне планування справи;- колективна підготовка роботи;- реалізація КТС;- колективне підбиття підсумків КТС;- визначення найближчих КТС.
Приклади КТС	<ul style="list-style-type: none">- турнір-вікторина;- творчий конкурс;- свято;- «атака», «трудова десант».

Практичний блок

Питання для самоконтролю:

1. Для чого, на вашу думку, для підготовки і проведення КТС у колективі утворюються міні-групи?

2. У чому полягає попередня робота вихователя в КТС?

2. Яке ваше ставлення до гімнастики перед заняттями?

2. Яких організаційних і методичних умов треба дотримуватися для забезпечення ефективності фізкультурної хвилинки?

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте рекомендації щодо організації фізкультурних пауз.

2. Випишіть фізкультхвилинки (декілька на вибір), підберіть під них рухи та музичний супровід.

3. Складіть відео збірку «Фізкультхвилинки на уроках у початкових класах»

Післямова

Робочий зошит направлений сприяти мотивації навчального процесу, активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищенню продуктивності підготовки студентів під час аудиторної і позааудиторної самостійної роботи, оптимізувати проведення аудиторних занять з урахуванням сучасних досягнень психолого-педагогічної науки, досвіду розбудови та особливостей реформування нової української школи.

Робочий зошит студентів містить завдання, які студенти повинні виконати письмово під час підготовки до практичних занять. Окремо включені теми з дисципліни, які виносяться на самостійне позааудиторне опрацювання без вивчення їх на практичних заняттях та лекціях.

Студентам необхідно ознайомитись із навчальними цілями заняття, опрацювати тему та надати письмову відповідь на поставлені запитання, намалювати в зошиті запропоновані малюнки та схеми, заповнити таблиці.

Рекомендована література:

1. Бех І.Д. Виховання особистості : у 2 кн. : навч.-метод. посібник / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Богданова О. С. Методика воспитательной работы в начальных классах : пособие для учителя / О. С. Богданова, В. И. Петрова – Москва : Просвещение, 1980. – 207 с.
3. Богуш А. М. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи / А. М. Богуш, Н. І. Луцан. – Київ : Слово, 2008. – 256 с.
4. Бех І.Д. Виховання особистості. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. Кн. Перша. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
5. Бех І.Д. Виховання особистості: науково-практичні засади. Кн. Друга. – К.: Либідь, 2003. – 341 с.
6. Бех І.Д. Виховання особистості. Сходження до духовності. – К.: Либідь, 2006. – 270 с.
7. Ващенко Г. І. Виховний ідеал : підруч. для пед., молоді і батьків / Г. І. Ващенко. – 3-є вид. – Полтава : Полтавський вісник, 1994. – Т.1 – 191 с.
8. Волкова Н. П. Педагогіка : посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. П. Волкова. – Київ : Академія, 2003. – 576 с.
9. Гуманізація взаємин учителя та учнів – необхідна умова особистісно орієнтованої освіти. – Київ – Житомир: ЖОШПО, 2004. – 203 с.
10. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посібник / С. Г. Карпенчук. – Київ : Вища шк., 1997. – 304 с.
11. Кириленко С., Горлач Т. Виховання загальнолюдських цінностей, свідомої дисципліни та культури поведінки учнів // Початкова школа. – 2006. – № 10. – С. 44-47.
12. Котигорошкове поле : оповідання, казки, вірші; для дітей дошк. та мол. шк. віку / упоряд. А. М. Шкляр. – Дніпропетровськ : Промінь, 1989. – 186 с.
13. Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій. Виховний простір першокласників. – Тернопіль: Навчальний книга – Богдан, 2005. – 216 с.
14. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посібник / В. І. Лозова, А. В. Троцько. – Харків : «ОВС», 2002. – 400 с.
15. Кудикіна Н.В. Ігрова діяльність молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі. – К.: КМПУ, 2003. – 273 с.
16. Макаренко А. С. Методика виховної роботи / А. С. Макаренко. – Київ : Рад. шк., 1990. – 366 с.
17. Макаренко А. С. Педагогическая поэма / А. С. Макаренко. – Москва : «Известия», 1969. – 656 с.
18. Матвієнко О.В. Виховання школярів: педагогічні задачі та завдання. – К.: Фоліант, 2005. – 200 с.
19. Методика воспитательной работы : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / под ред. В. А. Сластенина. – Москва : Академия, 2008. – 160 с.
20. Мистецтво у розвитку особистості. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 224 с.
21. Мовчун А.І. Кожна дитина має право. Виховні заняття. – Х.: Ранок, 2004. – 158с.
22. Моделі розвитку сучасної української школи. – К.: Богданова А.М., 2007. – 240 с.
23. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. – Чернівці: Вид. дім «Букрек», 2005. – 56с.
24. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посіб. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський. – Київ : Знання, 2008. – 415 с.
25. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя. – Миколаїв: Іліон, 2006. – 272с.
26. Педагогічна майстерність : хрестоматія : навч. посіб. / упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін. ; за ред. І. А. Зязюна. – Київ : СПД Богданова А. М., 2008. – 462 с.
27. Пономарьова Г. Ф. Формування екологічної культури майбутнього вчителя : навч. посіб. / Г. Ф. Пономарьова. – Харків : Ранок, 2005. – 106 с.
28. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : посіб. для вчителів і методистів почат. навч. / О. Я. Савченко. – 2-ге вид., доповн., переробл. – Київ : Богданова А. М., 2009. – 226 с.
29. Сухомлинский В. А. Методика воспитания коллектива / В. А. Сухомлинский. – Москва : Просвещение, 1981. – 193 с.
30. Сухомлинська О.В. Духовно-моральне виховання дітей та молоді : загальні тенденції й індивідуальний пошук. – К.: Добро, 2006. – 43 с.
31. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям / В. А. Сухомлинский. – Київ : Радянська школа, 1977. – 382 с.

32. Сухомлинский В. А. Хрестоматия по этике / сост. О. В. Сухомлинская. – Москва : Педагогика, 1990. – 304 с.
33. Сучасні технології в освіті. – Ч. II. Сучасні технології виховання: Рекомендаційний бібліографічний покажчик. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 196 с.
34. Фесюкова Л. Б. Воспитание сказкой : для работы с детьми дошкол. возраста / Л. Б. Фесюкова. – Харків : Фолио, 1997. – 464 с.
35. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посібник для студ. вищ. пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. – Київ : Академія, 2000. – 544 с.
36. Шин С. А. Сценарии школьных праздников, конкурсов, викторин, игр для учащихся 6-х классов. Вместе весело играть / С. А. Шин. – Ростов н/Д : Феникс, 2002. – 352 с.
37. Школа воспитания : 825-й маршрут / Д. В. Григорьев, В. А. Караковский, Г. П. Азарова, Н. В. Аксенова, Т. М. Алешкина, В. В. Блохин. – Москва : Педагогическое общество России, 2004. – 416 с.
38. Щуркова Н. Е. Вы стали классным руководителем / Н. Е. Щуркова. – Москва : Педагогика, 1986. – 112 с.

*До дня Збройних сил України
Свято козачат (3 клас)*

Мета. Закріпити знання дітей про козацтво; розвивати спритність, сміливість, рухливість та артистичні нахили дітей; також розвивати відчуття взаємодопомоги, виробляти навичку діяти колективно; формувати культуру здоров'я, прищеплювати навички здорового способу життя.

Виховувати любов до України та до її історії, бажання стати завжди на її захист.

Обладнання: Спортивний інвентар: обручі, канат, мішки, кеглі, м'ячі для метання повітряні кульки, картопля. Макети коней. Записи українських пісень.

Перебіг заняття

Діти, взявшись за руки заходять до класу під пісню "Ласкаво просимо"

Ведуча

Добрий день, дорослі

Добрий день, малята!

В добрий час дозвольте свято розпочати!

В школі нашій вас вітаємо,

За українським звичаєм

усім вам бажаємо:

Щоб ви не знали біди та напасті,

жили у мирі, любові та щасті.

Учні:

1. На білому світі є різні країни,

Де ріки, ліси і лани,

Та тільки одна на землі Україна,

А ми – її доньки й сини.

2. Усюди є небо, і зорі скрізь сяють,

І квіти усюди ростуть,

Та тільки одну Батьківщину ми знаєм.

Її Україною звать. (всі разом)

3. Якого я роду?

Якого народу?

Я — син України

З козацького роду.

4. І я українкою

З малку зовуся,

і цим я пишаюся

Й щиро горджуся

5. Всі ми — діти українські,

Хлопчики й дівчатка,

Хоч і ще не дуже сильні,

Та душа завзята!

Виконання пісні

У всьому світі – кожен зна:

Є Батьківщина лиш одна.

І в нас вона одна-єдина -

це наша славна Україна.

Приспів:

Про Україну рідний край.

Ти завжди, завжди пам'ятай

Про Україну рідний край.

Ти завжди, завжди пам'ятай

Не забувай Шевченка слів

про горду славу козаків.

Не забувай, що ти дитина

землі, що зветься Україна.

Ведуча: Сьогодні наша країна відзначає День Збройних Сил України. І дозвольте мені від всіх дівчаток, вчителів привітати хлопців - майбутніх наших захисників, із цим святом. Побажати вам міцного здоров'я, відмінних успіхів у навчанні, бути щасливими і життєрадісними. Але і наші дівчатка мовчати не збираються. Вони теж підготували вам вітання і розпочнуть його цими чудовими рядками:

1.	Сьогодні раді ми вітати
Всіх хлопчаків із їхнім святом
Бажаєм швидко підрости
І на сторожі миру стати.	4.	Який би шлях ви не обрали,
Лишайтеся чесними завжди.
Щоб гідність вас не покидала,
Не знали горя ви й біди.
2.	Бажаєм успіхів в навчанні
І загартовувать себе
Щоб в спорті були не останні
Хай кожен ціль свою знайде.	5.	Бажаєм мира на Планеті,
Щоб не було у нас проблем
Війни - лиш тільки на макеті,
Щоб матері не знали мук.
3.	Щоб користь принести державі,
Коли прийде така пора.
Щоб ви здоровими зростали,
Бажаєм щастя і добра.	6.	Щоб наша ненька - Україна.
Гордилась вами повсякчас
За вашу вдачу соколину.
Бо ви ж - соколики у нас.

Виконання пісні "КОЗАЧАТА"

Ведуча: Діти, першими захисниками нашої неньки України були козаки. Тому ми і зібралися з вами, щоб довести, що ми є справжні нащадки козацького роду.

*Ми - маленькі козачата,
Станем справжніми людьми.
Ми кохаєм рідну пісню,
Україну любим ми!*

*Приспів:
Україна – наша мати,
І про неї вільний спів.
Ми – веселі козачата,
Ми – нащадки козаків!*

*Ми шануєм рідне слово,
В ньому вірність і краса.
Ми – маленькі козачата,
Наша пісня не згаса!*

Ведуча. Що говорить вам «козак»
-Це крилате горде слово?
Чом завжди буває так,
Що світлішає від нього?

Козачата (разом).
Козаки - це вільні люди!
Козаки - безстрашні люди!
Козаки - борці за волю,
За народну чесну долю!

Козаки! Сини Твоєї Батьківщини,
В них сила духу непоборна!
Козацтво - слава України,
Це гордість наша всенародна!

- Сьогодні будуть змагатися дві команди козачат.
Оцінювати наших козачат будуть глядачі, які прийшли підтримувати наших учасників.
Ми переходимо до наших конкурсів і бажаємо всім удачі.

1 КОНКУРС. "ПРИВІТАННЯ" **КОМАНДА «БАРВІНОЮ»**

ДЕВІЗ. Нехай знає рідна мати, вільна Україна,
Козаки ми це маленькі - зате гідна зміна.
Добрий день вам, люди добрі.
Щиро просим до господи!
Раді вас у нас вітати.
Щастя і добра бажати.

Сьогодні свято, конкурс нині,
Сьогодні все козацтво тут.
У цьому залі радість лине-
Козацькі ігри всіх нас ждуть

Для боротьби ми не збирали
Ані рушниць, ані гармат.
Здоров'я повен міх набрали,
Достатньо буде для команд.

КОМАНДА «КОТИГОРОШКО»

ДЕВІЗ. *Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажемо, що ми браття, козацького роду.*

Ми прийшли до Вас на свято
З Запорозької землі,
І принесли Вам в дарунок
Краю рідного пісні.

Разом з Вами веселитись,
Танцювати і співать.
Україну і козаків
Разом з Вами прославлять

Ми прийшли сюди сьогодні,
Щоб вести запеклий бій,
Тільки ні, не кулаками,
А в веселій дружній грі.

Виконання пісні

*1. Ми, веселі і завзяті діти України,
Дуже любимо співати пісню солов'їну.*

Приспів (2 р.):

*Гей! Хто любить
Наш козацький край,
З нами пісню
Дзвінко заспівай!*

*2. Ми кохаємося гідно в українській мові.
Розцвітай, наш краю рідний, квітами любові.*

*3. Не сумуйте, гори й ріки, не журіться, мами:
Коли виростем великі - будем козаками!*

Конкурс 2 "Осідлай цього коня"

- А чи бачили ви, щоб козаки та пішки ходили? Недаремно про них пісні співають:

*А козаки їхали на конях,
А серце їхнє билось на сполох.
І як на це не подивись,
А без коня не обійтись.*

Ми в дитинстві гратися любили,
І конячки часто ми водили.
І, врешті, той перемагав,
Хто з нею швидше пробігав.

Конкурс 3 «Втеча полоненого козака з полону»

- Нуте, козаки, ускоки!
Та берітеся під боки!
- Козаки стрибають
- Сили набувають!

- Бувало, що козаки потрапляли у полон до ворога. Але вони вміли непомітно, долаючи перешкоди, втекти на волю.

Стрибки в мішках.

Пропоную козакам відпочити. В цей час змагаються дорослі козаки - татки хлопчаків (стрибки в мішках).

Життя козаків неможливе без підтримки жінок, тому на сцену запрошуємо наших красунь - дівчат.

Виконання пісні дівчатками

*Я люблю веселі свята, радісні пісні,
Танцювати і співати хочеться мені.
Добрим людям посміхатись, друзів це знайти,
Але кажуть мама й тато: треба підрости.
Приспів:
Я - маленька україночка,
Я - краплинка, я - сльозиночка.
Сонечко всміхається кожному мить.
Моя пісня до серця летить.*

*Дуже гарно розцвітала квіточка оця,
Заплету її в віночок, буде до лиця.
Одягнула вишиванки вся моя сім'я,
А мені завжди казали, що маленька я.
Приспів.*

*Прикладу собі у коси стрічок чарівних,
Моя вишита сорочка біла, наче сніг,
Хай постукає у серце пісенька моя,
Щоб усі на світі знали - українка я!*

Приспів.

Конкурс 4 для дівчаток "Посадка і збирання картоплі"

- В той час, як козаки захищали рідну землю, козачки доглядали за дітьми, самостійно хазайнували, садили і збирали врожай.

Конкурс 5 «Влучний стрілець»

Перед командами на відстані лежать обручі, треба попасти у ціль. У кожного гравця по два м'ячика. У кого більше влучень, та команда і перемає.

Конкурс 6 для дівчаток «Допоможі пораненому»

Швидко і якісно забинтувати пораненого (рулоном туалетного паперу) із голови до ніг.

Конкурс 7 із кульками "Самий шпритний" (до ноги учасника прив'язана повітряна кулька, супротивник повинен ногою лопнути кульку)

Конкурс 8«Гурт - єдина команда!» (Перетягування канату)

«Гуртом легше й батька бити» - каже народ. Тому наш наступний конкурс називається «Гурт - єдина команда!» Команди шикуються в колону по одному, одна напроти одної та беруть у руки канат. За командою відбувається змагання з перетягування каната. Виграє команда, яка перемагла двічі з трьох перетягувань.

А потім перетягують канат дорослі козаки - татки хлопчаків.

Конкурс 9 «Подолай перешикоду і прочитай послання козакам »

Кожен учасник повинен пробігти по кочках, пролізти через тунель якомога швидше і забрати аркуш паперу із одним словом. Естафета триває, доки останній гравець не виконає завдання , а потім всій команді потрібно утворити вислів про козаків.

Команда "Барвінок" - "Козак не боїться ні тучі, ні грому"

Команда "Котигорошко" - " Береженого Бог береже, а козака шабля стереже"

Підсумок змагань

Дівчата дарують козакам танок під пісню "Україно, зорі твої сині..."

- Шановні наші хлопчакі. Сьогодні ви нас переконали в тому, що ви - великі молодці, ми впевнені, що і надалі ви будете добре навчатися, розвивати шпритність, будете гарними громадянами нашої держави, а в майбутньому - достойними захисниками рідної України!

Ведуча. Вже закінчується свято,
нам прощатися пора.
Ми бажаєм Україні,
миру, щастя і добра.

Виконання дітьми пісні Тіни Кароль " Україна - це я..."

План-конспект виховного заходу (4 клас)

Тема. Земля – планета, на якій я живу

Мета. Ознайомити учнів з різноманітністю природних явищ на планеті Земля, розширити поняття дітей про довкілля; розвивати пам'ять, увагу, мислення; виховувати любов до природи, бажання її охороняти.

Тип заняття: виховна година

Методи і види роботи: бесіда, розповідь учителя, робота з кросвордом, робота із загадками, робота з роздавальним матеріалом, робота в парах, гра.

Обладнання: роздавальний матеріал, підзорна труба, глобус, колекція мінералів

Перебіг заняття

1. Організація класу

1.1. Привітання

-- Доброго дня! Подивіться ,як вас вітає сонечко за віконцем, як воно вам посміхається. Посміхніться йому також. А тепер посміхніться своїм сусідам по парті. Подаруйте мені ваші посмішки. І збережіть свій гарний настрій до кінця заняття.

1.2. Перевірка готовності до заняття

-- Подивіться уважно на парті. Перед вами повинні лежати два аркуші.

-- Давайте почнемо, щоб не гаяти часу. Яким ви бажаєте бачити наше заняття?

-- Як ви допоможете мені, щоб ми мали таке заняття?

-- Добре, приймаю всі ваші побажання, але не забувайте і ви про свої обіцянки.

2. Повідомлення теми і мети заняття

2.1. Розв'язування кросворда

-- А тепер, діти, давайте пригадаємо наші попередні зустрічі.

Хто був уважним на цих заняттях, той легко впорається з завданням.

Нам треба розгадати кросворд, і тоді в червоній рамочці ми прочитаємо слово і дізнаємося про що сьогодні піде мова.

1. Яке явище буває мовним та немовним, супроводжує нас протягом усього дня? (звук).
2. Про яку пору року йде мова у вірші:
Земля прокинулася від сну
У ніжнім сонячнім промінні (весна).
3. Що відрізняє людину від тварини? (мова).
4. Народне свято, яке символізує прихід весни (Масляна).
5. Яку рослину топтали українці, сподіваючись, що вона надасть здоров'я? (ряст).

			З	В	У	К
		В	Е	С	Н	А
			М	О	В	А
М	А	С	Л	Я	Н	А
		Р	Я	С	Т	

-- Прочитайте слово в червоній рамочці.

-- Хто може відповісти, про що піде мова сьогодні на занятті?

-- Отже, тема заняття «Земля—планета на якій я живу».

Сьогодні на занятті ми маємо здійснити подорож по нашій планеті, побувати в найцікавіших місцях світу, проникнути в надра землі.

Поет Микола Костенко сказав:

Я – Людина! Живу на казковій Землі
І пізнати всі мрію секрети.

-- Я маю для вас деякі секрети. І сьогодні, якщо ви допоможете мені, я розкрию їх вам.

3. Основна частина.

3.1. *Бесіда про планету Земля.*

- Отже, у подорож! Земля – одна з планет Сонячної системи. Її розміри дуже великі.
- А як називається макет Землі?
- Отже, одним з наших помічників у подорожі буде глобус.
- З космосу наша Земля здається блакитною планетою. Чому?
- Так, велику частину поверхні планети утворюють океани та моря. А вони з космосу здаються блакитними. Їх загальна площа в 2,5 рази більша за територію суші.
- Відправляємось у подорож по океанах та морях світу. Які ви знаєте океани?
- Яка вода в океанах? Так, в 1 літрі морської води розчинено 35 грамів солей. Солі в океані стільки, що якби її повністю взяти й рівномірно розстелити на суші, то це буде шар товщиною близько 150 метрів.
- А як ви вважаєте, чи є в океанах прісна вода?
- Зараз дізнаємося, хто з вас має рацію.
- Уявіть. Корабель здійснює плавання у Антарктиду. Ясного сонячного дня море вкриває туман, від якого йде прохолода. Корабель входить у туманну масу. Раптом високо-високо над туманом утворюються вежі якогось казкового білого замку. Потім виступають контури чогось великого... Ви здогадалися з чим зустрівся корабель?
- Айсберг – схованка прісної води. Навіть невеликий айсберг містить у собі близько 150 млн. т прісної води. Цієї кількості вистачило б на цілий місяць таким містам, як Київ і Харків.
- Багато людей присвятили своє життя вивченню океанів, відкриттю нових земель.
- Яких мореплавців ви знаєте? (Васко де Гама, Колумб, Магелан, Крузенштерн).
- Як ви вважаєте, чи важко було людям на кораблі у великому океані? Чому ви так думаєте?
- Так, це були сильні, мужні люди, і вони робили свою справу. Зараз я покажу вам справжню підзорну трубу, яка була на одному з морських суден і допомагала капітану. Це був їхній секрет. За допомогою труби вони наближали до себе предмети.
- Отже, що нового ви дізналися про океани?

3.2. *Робота з роздатковим матеріалом*

- Наша подорож по планеті Земля продовжується. У мене є дивний лист, а копії з нього лежать на ваших партах. Вам треба розшифрувати його, і ми дізнаємося куди нам мандрувати далі. Кожна буква позначена кружком з різним малюнком, внизу є ключ до шифру. Використовуючи його, ви виконаєте це завдання. Хто розшифрує листа, підіймає руку, я підходжу, і ви пошепки ділитесь зі мною секретом.

А

І

С

В

Т

(Чарівний світ лісів)

- Отже, ми мандруємо до лісів, щоб дізнатися про їхнє життя.

3.3. *Робота над питаннями про ліси.*

- Які ліси ростуть у нашій місцевості? (хвойні, листяні, мішані).
- Які дерева ростуть у мішаних лісах? (хвойні, листяні).
- Чим вони відрізняються (голкі – хвоїнки).
- Які рослини зустрічаються у лісі?
- Отже, ліси бувають хвойні, листяні, мішані. У них ми можемо зустріти багато тварин та безліч рослин.

3.4. *Гра «Флора-фауна»*

- Як одним словом можна назвати тих, хто живе у лісі? (фауна)
- А те, що росте у лісі? (флора)

-- Зараз ми з вами пограємо. Я буду називати представників флори і фауни. Коли я назву представника флори, ви підіймаєте одну руку, фауни – дві, а якщо я назву тварину чи рослину, якої немає в нашій місцевості, ви сидите зі складеними руками:

Сосна, заєць, сорока, сон-трава, хрущ, береза, пальма, горобина, лисиця, синиця, верблюд, лось, жук-олень, дуб, шипшина, слон, підсніжник, барвінок, кактус, липа.

-- Отже, ми пригадали з вами представників флори і фауни наших лісів.

3.5. Відгадування загадок.

Зараз ми з вами згадаємо інших представників флори і фауни, які сховалися у загадках.

1. Взимку – як влітку, влітку – як взимку (ялина, сосна).

Підрахували, що соснова посадка увібрала за рік 32 тонни пилу.

2. Я найперша зацвітаю

Синім цвітом серед гаю.

Відгадайте, що за квітка,

Бо мене не стане влітку (Пролісок).

3. Вірно людям я служу, їм дерева стережу.

Дзьоб міцний і гострий маю,

Шкідників ним здобуваю (Дятел).

Птахів слід оберегати, бо вони захищають рослини від шкідливих комах. Маленька пташка мухоловка приносить у гніздо 1 кг комах за 15 днів.

6. Сини в шапках, а батько — ні (Дуб і жолуді).

Найстарішим деревом в Україні вважається дуб, якому 1300 років. А є дуб, обхват стовбура якого — 8 м.

7. Зелені капелюхи на білих стовпах (Береза).

Це представник флори чи фауни?

8. Повзун повзе, на базар голки везе (Їжак).

А це представник флори чи фауни?

Запропонуйте свою загадку про представників флори чи фауни наших лісів.

Отже, тепер ви можете не тільки впізнати представника флори чи фауни, а й розказати про них.

3.6. Робота над проблемними питаннями.

-- Зараз поміркуйте, порадьтеся в парах і дайте відповідь:

-- Чому такі тварини, як лось, кабан, лисиця, дятел, можуть жити тільки у лісі? (Ліс дає їм спокій, захист, їжу, житло).

-- Чому взимку під листяними деревами снігу більше ніж під хвойними?(Хвоя на зиму не опадає і затримує сніг на собі, а голі гілки листяних дерев пропускають сніг до землі).

-- Отже, ви - справжні вчені-біологи ставите перед собою проблему і вирішуєте її.

3.7. Фізкультхвилинка

Раз, два, три, чотири, п'ять —

треба вправи починать.

Раз, два, три, чотири —

Руки в боки, два підскоки.

Раз, два, три —

Нові вправи почали:

Нахил вправо, нахил вліво,

Вгору, вниз подивись,

До роботи знов берись.

3.8. Виконання тесту

-- Зараз дізнаємося, яка команда знає про природу наших лісів більше. Покладіть перед собою аркуші з цифрами та літерами. Я читаю запитання, варіанти відповідей записані на дошці. Ви обираєте правильну відповідь і ставите знак «+» у клітинці.

1. Велике дерево з широкими, міцними гілками. Це дерево вважалося символом могутності й незламності. Найпізніше прокидається від зимового сну (Дуб).
2. Окраса лісу. Високо підносить свої ажурні віти, у неї рівний золотистий стовбур. Люблять сонце і ростуть там, де багато світлу. Лікарська рослина (Сосна).
3. Птах чорного кольору з білими боками. Так часто називають людину, яка забагато розмовляє (Сорока).

Перевірка. Визначення переможців.

А Б В

- 1
- 2
- 3

-- Отже, що нового для себе ви запам'ятали після подорожі до лісу?

3.9. Робота з корисними копалинами (перегляд копалин, якщо є, або малюнків цих копалин).

- Флора і фауна – це жива чи нежива природа?
- А що ми відносимо до неживої природи? (корисні копалини).
- І за ними ми вирушаємо в надра Землі. Глибоко в землі залягли різні корисні копалини.
- Які корисні копалини ви знаєте?
- Уявіть себе вченими-геологами, які вивчають надра землі.

Ми відправляємося в експедицію. Треба довести, що це корисні копалини і визначити, які саме.

- Яка спільна ознака в цих зразках? (блиск).
- Отже, ці зразки відносяться до однієї групи.
- На що нам вказує блиск? (наявність металу).
- Отже, яку природну копалину вам пощастило знайти? (залізна руда).
- Чим корисна залізна руда?
- Отже, залізна руда є сировиною для видобутку металу.

3.10. Розповідь учителя про корисні копалини.

Геологам іноді допомагають наші зелені друзі-рослини – вони підказують людям, де шукати корисні копалини.

Мишій допомагає знайти мідну руду. Береза вказує, де шукати нікель. А така рослина, як венерині черевички, росте на тій землі, де глибоко сховані поклади вапняку.

Подумайте і скажіть, чому корисні копалини називають «підземні багатства», «скарбниці земних надр»?

4. Заключна частина

4.1. Проблемні питання

- Ми часто чуємо: «Землю треба оберігати». Але поміркуйте: від кого і від чого слід оберігати Землю?
- Складіть правила охорони Землі.
- Про що нове та цікаве ви дізнались сьогодні на занятті?

4.2. Підсумок.

Отже, треба оберігати водойми, не тільки великі океани, а й маленькі річки, озерця. Треба піклуватися про пташок, оберігати рослинний світ, розумно використовувати корисні копалини.

Дякую за увагу, за активну роботу на занятті. До побачення.

Приклад розповіді для аналізу на виховній годині у початкових класах

Соромно перед соловейком

Оля й Ліда, маленькі дівчатка, пішли до лісу. Після виснажливої дороги вони сіли на траву відпочити й пообідати.

Вийняли із сумки хліб, масло, яйця. Коли дівчатка вже закінчили обід, недалеко від них заспівав соловейко. Зачаровані прекрасною піснею, Оля й Ліда сиділи, боячись поворушитися.

Соловейко перестав співати.

Оля збрала залишки своєї їжі й обривки паперу й кинула під кущ.

Ліда ж загорнула в газету ячні шкарлупки й хлібні крихти й поклала кульок до сумки.

- Навіщо ти береш із собою сміття? - сказала Оля. - Кинь під кущ. Адже ми в лісі. Ніхто не побачить.

- Соромно... перед соловейком, - тихо відповіла Ліда.

(Сухомлинский В.А. Стыдно перед соловушкой // Сухомлинский В.А. Хрестоматия по этике / Сост. О.В. Сухомлинская. - М.: Педагогика, 1990. - С.264)

Приклад вірша для аналізу на виховній годині у початкових класах

Хто найкращий?

- Я найкраща в світі птиця! -
Гордо мовила синиця. -
В мене пір'я не просте,
А зелено-золоте.
Жовті груди, чорна шапка
І тоненькі ніжні лапки.
- Красень я! - Десь від джерел
Гучно вигукнув орел. -
Це б пора усім збагнути:
В мене ж дзьоб гачком загнутий.
- Що за гамір, в чому річ? -
У розмову встряв павич.
- Я король краси єдиний,
В мене ж хвіст казково дивний.
Наче віяло, мигтить,
Срібним полум'ям горить.
Запищав пінгвін: - Ви чули?
А про мене вже й забули?
На мені ж то не сіряк,
А прекрасний чорний фрак.
Ще й манишка сніжно-біла
Вас усіх би засліпила.
Мовив дятел: - Просто сміх.
Соромно мені за всіх.
Я гадаю, той найкращий,
Хто в роботі не ледащо.

*(Шрубенко Б. Хто найкращий? // Котигорошкове поле: Оповідання,
казки, вірші / Упоряд. А.М. Шкляр. - Дніпропетровськ: Промінь, 1989.
- С.18 - 19)*

Приклад легенди для аналізу на виховній годині у початкових класах

Легенда про материнську любов

Був у матері єдиний син. Одружився він на дівчині дивовижної краси. Проте серце у дівчини було чорне, недобре.

Привів син молоду дружину в хату. Не злюбила сноха свекруху, сказала чоловіку: «Нехай не заходить мати до хати, посели її в сінях».

Поселив син матір в сінях, заборонив їй до хати заходити... Проте мало здалося сносі й цього, Каже вона чоловікові: «Щоб і духом матері не пахло в хаті».

Переселив син матір у сарай. Тільки по ночах виходила мати на повітря. Відпочивала одного разу ввечері молода красуня під квітучою яблунею та побачила, як мати вийшла із сараю. Розлютилася дружина, прибігла до чоловіка: «Якщо хочеш, щоб я жила з тобою, вбий матір, вийми з її грудей серце й принеси мені». Не здригнулося серце синове, зачарувала його дивовижна краса дружини. Каже він матері: «Підемо, мамо, покупаємось у річці». Йдуть до річки кам'янистим берегом. Спіткнулася мати об каміння. Розсердився син: «Дивіться під ноги. Так ми до вечора будемо йти до ріки».

Прийшли, роздягнулись, викупались. Убив син матір, вийняв з її грудей серце, поклав на кленовий листок, несе, тріпоче материнське серце.

Спіткнувся син об каміння, впав, ударився, впало гаряче материнське серце на гострий стрімчак, закривавилось, затріпотіло й прошепотіло: «Синку, чи не боляче ти забив коліно? Присядь, відпочинь, потри долонею забите місце».

Заридав син, схопив материнське серце в долоні, притиснув до грудей, повернувся до ріки, вклав серце у роздерті груди, облив гарячими слізьми. Зрозумів він, що жоден не любив і не може любити його так віддано й безкорисливо, як рідна мати.

Настільки великою була материнська любов, настільки глибоким і всесильним було бажання материнського серця бачити сина щасливим, що ожило серце, закрились роздерті груди, підвелася мати й прижала голову сина до грудей. Не міг після цього повернутися син до дружини, осоружною стала вона йому. Не повернулася додому й мати. Пішли вони вдвох степами й стали двома курганями. Кожного ранку сонце, що сходить, першим своїм промінням осяває вершини курганів.

(Сухомлинский В.А. Легенда о материнской любви // Сухомлинский В.А. Хрестоматия по этике / Сост. О.В. Сухомлинская. - М.: Педагогика, 1990. - С.156 - 157)

Ігри різних видів для проведення на виховних заняттях у початковій школі

Гра «Швидко до зграї збирайся»

Педагог роздає кожному картку з назвою одного з чотирьох птахів, наприклад: ворона. Горобець, дятел, качка. Діти не показують одне одному свої картки. Потім всі розходяться по класу, весело «порхають», зображуючи криками своїх птахів. Наприклад, ворони кричать: «Кар-кар», горобці – «чик-чирик», дятли – «тук-тук», качки – «кря-кря». Діти мають уважно спостерігати одне за одним, щоб запам'ятати, хто якого птаха зображує. За сигналом педагога діти замовкають і швидко збираються до своїх зграй. Перемагає зграя, що збереться вся й швидше за всіх. Можна ускладнити завдання й провести гру в темряві.

Гра «Перстень краси»

Учитель говорить дітям, що у нього є перстень краси. Треба спрямувати перстень на будь-яку людину, і в неї одразу стає видно все найкрасивіше. Діти стають у коло й витягують складені долоні вперед. Педагог непомітно вкладає перстень кому-небудь у долоні. Потім діти хором кричать: «Перстень, перстень, чарівник, ти в кого в долонях зник?» Той, хто отримав перстень, вибігає на середину кола. Він повинен доторкнутися до своїх друзів перснем, побачити в кожному щось красиве й розповісти про це.

Літературна вікторина для учнів 3-4 класів

Тема: У казки на гостинах.

Мета: поглибити й закріпити знання дітей з народних казок, виховувати моральні якості, які покладено в основу казок (сміливість, доброта, щирість, взаємодопомога, кмітливість тощо), прагнення наслідувати позитивних персонажів казок, прищеплювати інтерес до читання художньої літератури; розвивати уяву, увагу, пам'ять, мислення, зв'язне мовлення школярів.

Тип заняття: вікторина

Обладнання: мішечок з фішками для жеребкування, прапорці для сигналізування готовності відповідати,

Перебіг заняття

1. Організація класу

1.1. Привітання.

В нашій школі знову свято
Чути музику і сміх.
На казковім святі нині
Ми вітаємо усіх.

Обіцяєм, що не буде
Ніхто нині сумувати,
Всіх ми кличем разом з нами
Участь в конкурсі узяти.

Визначати переможців
Буде в нас журі поважне,
Воно буде знаєм точно
Об'єктивне і уважне.

А якщо вже хтось програє,
Що ж, на те вона і гра є.

Доброго дня, друзі! Вітаю вас на гостинах у казки. Добра, мудра, чарівна казка завжди була у пошані. Її із задоволенням слухають і діти, і дорослі. Казки бувають різні: довгі і короткі, веселі, чарівні, написані автором або складені народом. Проте у всіх казок є одна спільна риса — мудрість. І особливо це проявляється у народній казці. Ми з вами, друзі, знаємо багато чудових українських народних казок. Дійшли вони до нас завдяки талановитим оповідачам, яких так багато було колись в Україні, та сумлінним збирачам народного фольклору.

1.2. Перевірка готовності до заняття

2. Повідомлення теми і мети заняття

Казка запросила нас на гостини, щоб дізнатися, чи добре ми пам'ятаємо її. Отже, оголошую казкову вікторину.

2.2. Комплектування команд, ознайомлення з правилами вікторини

У нашому казковому змаганні беруть участь три команди. Капітанами команд будуть ті учні, хто за результатами жеребкування витягнув з мішечка фішку з буквою «К». Кожен з капітанів зараз сформує свою команду, по черзі обираючи її членів.

У своїх щойно створених командах придумайте їм назви.

Отже, команди укомплектовані, тепер послухайте правила гри. Вікторина складається з шести конкурсів. У всіх конкурсах відповідь надається тим командам, які перші піднімають прапорець після почутого питання або завдання. За правильну відповідь команда отримує

один бал. Слідкувати за дотриманням дисципліни в командах та швидкістю піднятих прапорців буде компетентне журі.

(Представлення членів журі)

3. Основна частина

3.2. Перший конкурс «Розминка»

Дайте відповіді на запитання за змістом українських народних казок:

- 1) Як звали півника в казці «Колосок»? (Голосисте горлечко)
- 2) В чий будиночок забралася Коза-Дереза? (Зайчика)
- 3) Кому з героїв у скрутну хвилину допомогло гусеня ? (Івасику-Телесику)
- 4) Чим пригощала Лисичка Журавля? (Молочною кашею)
- 5) Кого зробив дід із соломи? (Бичка)
- 6) Хто бігав наввипередки з їжаком? (Заєць)
- 7) Кого купив дід на базарі за три копи? (Козу-Дерезу)
- 8) Який казковий герой народився з горошини? (Котигорошко)
- 9) Яка тварина прикинулася неживою серед дороги? (Лисичка)
- 10) Хто викрав Івасика-Телесика? (Змія)
- 11) Хто прогнав Козу-Дерезу із зайчикової хатки? (Рак)
- 12) Як звати зеленого чоловічка з довгою бородою, який живе у пеньку? (Ох)
- 13) Назвіть улюблене взуття діда з казки Коза-Дереза? (Червоні чоботи)
- 14) У якій казці битий небиту віз? (Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат)
- 15) Кому в казці треба було відчинити, через поріг пересадити, нагодувати і спати покласти? (Кобилячій голові)
- 16) Кого в казці «Рукавичка» називали іклан? (Кабана)

3.3. Другий конкурс «Загадки казкових героїв»

Уявіть, що відому вам казку розповідає один із казкових героїв. Вам потрібно назвати героя казки, від імені якого ведеться розповідь та назву казки.

Казка 1

«Я вирішив просто подорожувати світом і не знав, що все так станеться. Я гадав, що всі так само добрі, як мої Дідусь та Бабуся. Але виявилось, що у цьому світі мешкають і злі, і жорстокі, і хитрі...» (Колобок , «Колобок»)

Казка 2

«Оце так хвіст у цієї Мишки! Не зрівняти його ані з кулаком Дідуся, ні з кулаком Бабусі. Йї треба ж було цій Мишці вибігти у найнеслушніший момент. Зараз би усі дивувалися з мене. Лежало б я на видноті... » (Яйце , «Курочка-Ряба»)

Казка 3

«Мені приємно знаходитися на голівці цієї Дівчинки. Вона мені подобається. Завжди охайна. Мені подобається разом з нею подорожувати лісом, навідуватися до бабусі. Але є єдина вада: моя хазяйка занадто довірлива. Тому з нею трапляються різні негаразди...» (Червона шапочка, «Червона Шапочка»)

Казка 4

«Відверто кажучи, неприємно, коли тебе взуває Кіт. Бо в нього кігті. Він іздряпав і розірвав усі мої устілки. Я, звичайно, розумію, що уся ця біганина заради хазяїна, але дуже вже боляче...» (Чоботи, «Кіт у чоботях»)

Казка 5

«Безперечно, ми б не хотіли її підводити. Ми б могли відстати, вся ця історія закінчилася б там, на балу. Але ми не маємо права ні поспішати, ні відставати...» (Годинник, «Попелюшка»)

Казка 6

«Для мене дуже шкідливо стільки часу знаходитися у воді... Дякую цьому допитливому й неслухняному хлопчикові. Якби не він й не черепаха, скільки б це довелося мені лежати на дні?...» (Золотий ключик, «Пригоди Буратіно»)

Казка 7

«Я, звичайно ладна була виконати всі її побажання. Бо її чоловік врятував мені життя. Але, кінець кінцем, я зрозуміла: чим більше людині давати, тим більше вона хоче. Ось і доводиться таким людям залишатися у розбитого корита...» (Золота рибка, «Казка про рибака та рибку»)

Казка 8

«Ви гадаєте мені приємно жити з такою хазяйкою? Моя біда (а можливо й не біда) в тому, що я не можу брехати. Завжди їй всю правду розповідаю, за це мені й дістається: вона або кричить на мене, або кидає, або погрожує, що розіб'є. Але коли їй подобається, що я кажу, вона погладжує мою ручку і довго-довго дивиться у мене...» (Дзеркало, «Спляча красуня»)

3.4. Третій конкурс «Впізнай з якої казки»

Звучить музика. До глядачів виходить Лисичка з кошиком та співає пісню з дитячої опери М.Лисенка «Коза-Дерева».

- Ой, куди це я потрапила?
- На літературну вікторину «У казки на гостинах».
- Мабуть, тут зібралися справжні знавці казок?
- Так. Наші діти добре знають казки.
- А можна мені провести один з конкурсів?
- Проводь.
- У моєму кошику різні предмети. Спробуйте відгадати з яких вони казок.

Предмети у кошику:

- Глечик з вузькою шийкою («Лисичка та Журавель»);
- Борошно («Колобок»);
- Солома («Солом'яний бичок»);
- Яблуко («Казка про сплячу красуню»);
- Колосок («Колосок»);
- Пір'я («Кривенька качечка»);
- Ключик («Пригоди Буратіно»);
- Туфелька («Попелюшка»).

3.5. Четвертий конкурс «Телеграма від казкового героя»

На наше свято ми запросили багато казкових героїв, але, на жаль, не всі змогли приїхати і надіслали лише телеграми. Щоправда, на телеграмах немає підписів. Але наші гравці знають все про казки. І зараз розкажуть нам від кого ж телеграми.

Телеграми:

- 1) - Приїхати не зможу, бо тато не зробив мені човник та весельце. (Івасик-Телесик)
- 2) - Дуже хотілося б потрапити до вас, але соромно своєї гидкої зовнішності. (Гидке каченя)
- 3) – Терміново викликали лікувати звірів у Африку. Не встигну повернутися. (Лікар Айболить)
- 4) – Дуже засмучена, мишка випадково розбила яєчко, прийти не зможу. (Курочка Ряба)
- 5) – Прибути до вас не можу. Мене викрала Лиска. (Півник)
- 6) – Вигнав дід мене із хати, іншу я пішла шукати. (Коза –Дерева)
- 7) – Моя риболовля закінчилася погано. Мене побили, а хвіст опинився в ополонці. (Вовк-панібрат)
- 8) – Поспішаю до лісу. Мачуха наказала принести підсніжників. (Падчерка)

3.6. П'ятий конкурс «Чи уважний ти читач?»

Назвати казку, в назві якої є число.

Приклади казок:

- «Вовк і семеро козенят»
- «Троє поросят»

«Білосніжка і сім гномів»
«Про три гроші»
«Дев'ять братів сіроманців»
«Про царівну та сім богатирів»
«Алі-баба і сорок розбійників»
«Три горішки для Попелюшки»
«Десять братів і сестриця Галя»
«Дванадцять місяців»
«Три міхи хитрощів»

3.7. Супер-гра «До якої казки прислів'я?»

Назвіть казки, які ілюструють ці прислів'я:

- Хочеш їсти калачі - не сиди на печі.
- Де сила не візьме, там розум допоможе.
- Друзі пізнаються в біді.
- Чия відвага, того й перемога.
- Не одежа красить людину, а добрі справи.

4. Підсумкова частина

4.2. Підбиття підсумків вікторини

Ось і добігла кінця наша казкова подорож. Всі ви, друзі, були дуже активними, кмітливими, дружніми, як більшість персонажів наших казок. Зараз надамо слово нашим членам журі для підведення підсумків вікторини.

(Виступ журі, нагородження учасників заохочувальними грамотами у номінаціях «Найдружніша команда», «Найкреативніша команда», «Найкмітливіша команда» та дипломами першого, другого та третього ступенів).

Казка — це дитинство людства і його мудрість. Читайте і слухайте казки, легенди, пісні, прислів'я, приказки, притчі... Нехай вони ідуть по світу, нехай живуть серед нас, сіють доброту і мудрість, навчають, як треба по правді жити.

До побачення!

Орієнтовний план виховної роботи у 3 класі на перше півріччя навчального року

Характеристика класу

У класі 30 учнів: 15 дівчат і 15 хлопців.

Діти класу дружні, доброзичливі. На уроках активні й допитливі. Проте не у всіх розвинена увага. Особливого підходу потребують Євстаф`єв Ілля, Каменєв Денис, Верейкін Євген.

На перервах діти досить активні, тому їхню енергію треба спрямовувати в інше русло. Дітей розділяю на групи і кожній групі даю якесь завдання, що потребує колективного виконання. Іноді змінюю склад груп з метою виховання дружби й уміння спілкуватися.

Своїми здібностями і старанним ставленням до навчання виділяються Сорокін Гліб, Севідова Анастасія, Оленич Павло, Кулик Анастасія.

Є діти здібні, але весь час їх треба тримати під контролем. Це Верховодов Артур, Ільшченко Уляна, Возжаєва Христина, Махортова Тетяна.

Є діти, які в міру певних обставин потребують допомоги в навчанні. Це Огнев Олексій, Верейкін Євген, Пригорнев Данило. З цими дітьми постійно проводиться індивідуальна робота, надається допомога.

У класі є діти, які можуть конфліктувати. Це Волкова Владислава, Євстаф`єв Ілля, Ткаченко Дар`я. Ці діти знаходяться під постійним контролем і наглядом, здійснюється психологічна корекція їхньої поведінки.

Багато дітей відвідують спортивні гуртки з боротьби, настільного тенісу, гімнастики. Дівчата відвідують танцювальний гурток, гурток малювання. Майже всі діти задіяні в гуртках.

Соціальний портрет класу:

У класі 30 учнів.

Напівсироти: Сорокін Гліб, Ільшченко Уляна.

Неповні сім`ї: Верейкін Євген, Верховодов Артур, Кушнірук Денис, Пригорнев Данило, Волкова Владислава, Токарева Ольга, Ільгов Ігор, Середенко Дарина, Огнев Олексій.

Батьківський трійка:

1. Душко Наталя Юріївна.
2. Демиденко Людмила Анатоліївна.
3. Євстаф`єва Ольга Володимирівна.

Класне самоврядування:

Командир класу - Севідова Анастасія

Заступник командиру - Лоевський Андрій

Ланкові - Сорокін Гліб, Черненко Максим, Волкова Владислава

Санітари - Душко Карина, Середенко Дарина, Толстоп`ятова Тетяна

Квітникарі - Костіна Анастасія, Демиденко Вікторія, Возжаєва Христина

Господарська група - Верховодов Артур, Полещук Ілля, Огнев Олексій

Група дисципліни і порядку - Євстаф`єв Ілля, Ільгов Ігор, Каменєв Денис

Відповідальні за підручники - Токарева Ольга, Махортова Тетяна, Кулик Анастасія

Група організації дозвілля - Волкова Владислава, Мартинов Данило, Кушнірук Денис

Редколегія - Оленич Павло, Гончарова Валерія, Берловський Володимир

Виховна проблема школи на поточний навчальний рік:

Виховання гармонійно розвиненої, високоосвіченої, соціально активної й національно свідомої особистості, яка наділена глибокою громадянською відповідальністю, родинними й патріотичними почуттями, здатної до самовдосконалення.

Основні завдання виховної роботи на навчальний рік:

1. Ретельне планування та реальне виконання виховного процесу.
2. Збереження та поліпшення здоров`я учнів, навчання правилам поведінки, що сприятимуть зміцненню здоров`я.
3. Виховання високої громадянської свідомості шляхом залучення учнів до участі в національно-громадянських видах діяльності.

4. Сприяння згуртуванню дитячого колективу через виховання соціальної активності учнів шляхом залучення їх до суспільно-корисної діяльності.
5. Удосконалення та запровадження різноманітних форм і методів педагогічної освіти батьків.
6. Вивчення індивідуальних особливостей учнів, їх інтересів та потреб.
7. Активізація роботи, що спрямована на профілактику правопорушень та безпідставних пропусків занять.

<i>Дата</i>	<i>Я – громадянин і патріот України</i>	<i>Я – частина природи</i>	<i>Я і моє здоров'я</i>	<i>Я і вічні цінності людини</i>	<i>Я і творчість</i>	<i>Я – господар</i>	<i>Робота з батьками</i>
01.09 - 04.09	Виховна година «У нас одна Батьківщина — наша рідна Україна»			Виховна година «Відкриваємо скриньку добрих справ»			Засідання батьківського комітету
07.09 - 11.09		Похід «Екологічна стежка»	День здоров'я «У ритмі життя»			Виховна година «Твій зовнішній вигляд»	
14.09 - 18.09		Виховна година «Подарунк и осені»			Конкурс осінніх композицій «Фарби осені»		Поновлення графіка чергування членів родини у школі
21.09 - 25.09	Гра-вікторина «Чи знаєш ти свій край?»		Виховна година «Якщо хочеш бути здоровим — загартовуйся»	Урок-тренінг «Школа чемної поведінки»			
28.09 - 02.10		Виховна година «Себе я бачу в дзеркалі природи»			Екскурсія «Архітектурні перлини рідного краю»	Гра-змагання «Кращий мамин помічник»	
05.10 - 09.10			Спортивні змагання «Козацькі забави»	Виховна година «Чуйність і байдужість»			Участь в організації ігор з дітьми на свіжому повітрі
12.10 - 16.10	Конкурс поетичних творів «Мова рідна, слово рідне...»	Туристична прогулянка «До чистих джерел»				Виховна година «Дорога кожна хвилина»	
19.10 - 23.10			Рольова гра «Подорож до Країни здоров'я»		Виховна година «Доторкнути ся нотами до серця»		Батьківські збори-семінар з вивчення, узагальнення і розповсюдження досвіду виховання дітей
02.11 - 06.11		Виховна година «Ти відповідальний за тих, кого приручив»		День Турботи. «Діти допомагають дітям»			Спільна трудова діяльність учителів, батьків та дітей до Дня турботи

09.11 - 13.11			Виховна година «Продукти харчування: наші друзі і вороги»		Екскурсія до художнього музею «Мистецькі шедеври»	Урок-круглий стіл «Мої досягнення»	
16.11 - 20.11	Виховна година «Люди, які прославили мій край»			День Праці. «Чи знаєш ти ціну праці?»			Допомога батьків в організації екскурсії на виробництва
23.11 - 27.11		Казковий фрукто-овочевий бал		Виховна година «Для чого живе людина?»			Бесіда-консультація «Як попередити превтомлення дитини»
30.11 - 04.12			Виховна година «Переможемо всі хвороби»		Урок-театр «Граю у ляльковій виставі»	Виховна година «Як організувати свій день?»	
07.12 - 11.12	Усний журнал «Легенди мого краю»	Виховна година «Нагодуй птахів»					Організація допомоги батьків у підготовці усного журналу
14.12 - 18.12				Урок-дискусія «Як і чим випробується дружба»	Виховна година «За народними ремеслами»		Батьківські збори, підведення підсумків півріччя, підготовка до новорічного «вогнику»
21.12 - 25.12	Виховна година «Школа прав дитини»			Виховна година «Майстерня Діда Мороза: мистецтво робити подарунки»		Новорічний «вогник» «Внеси частинку затишку»	

Навчальне видання

Єрьомкін Анаталій Ілліч
Акімова Олена Михайлівна
Кузнецова Оксана Вікторівна
Блудова Юлія Олександрівна
Потапова Наталя Володимирівна
Отрошко Тетяна Феліксівна
Ільїна Олена Олексіївна

Методика виховної роботи

Робочий зошит